

ХРИСТИЯНКА

списание за
християнското
семејство

НАР. БИБЛИОТЕКА - ГИРНИЦ
ДЕПОЗИТНИ
1924.....г. № 135

72
135

110

София, 1923, година I, книга I.

СПИСАНИЕ ХРИСТИЯНКА

ГОДИНА ПЕТАВА, 1923.

КНИГА ПЪРВА — МАРТ

СОДЪРЖАНИЕ:

„Св. Богородица“ — сценка от мисия в храма „Св. Алекс-
сандър Невски“, рисувана от В. М. Василева.

Нашите задачи — от *Редакцията*.

Жената християнка — *† Ивлинга Невилс*.

Християнка (смятанията) — *Доб. Бибелка*.

Осмислен живот (разказ) — *Прия Г. М. Станков*.

Из живота на първите християни. — Сред патароубите
в Рим — *Петр. Де Говел*.

Химна на „Белия Кръст“, хармонизиран за музикално ве-
ние от *Добри Христов*.

Вера и знание — Лично сред учението за верата — *Антон
Аврамов*.

Сестри от „Белия Кръст“ в време на междуцарие — сценка.

Девиде стапи! — *Розалия*.

Велики майни християнки — Маната на св. Кирил и
Методий — *И. Тричков*.

Върху гърдите на мъченика — *Олга Тричкова*.

Сестри на „Белия Кръст“ в шивалната — сценка.

Религиозния живот в Америка — *Д-р по обществена Пе-
дагогика*.

Всичките на разрушението — *И. Д-р Христова*.

Златни десетинки.

Сестри ревнителки на „Белия Кръст“ — *От братя младе,*

Изповедта — *Олга Геванд*.

Христос възресе! — *Редакцията*.

Вележи!

Домовински известия

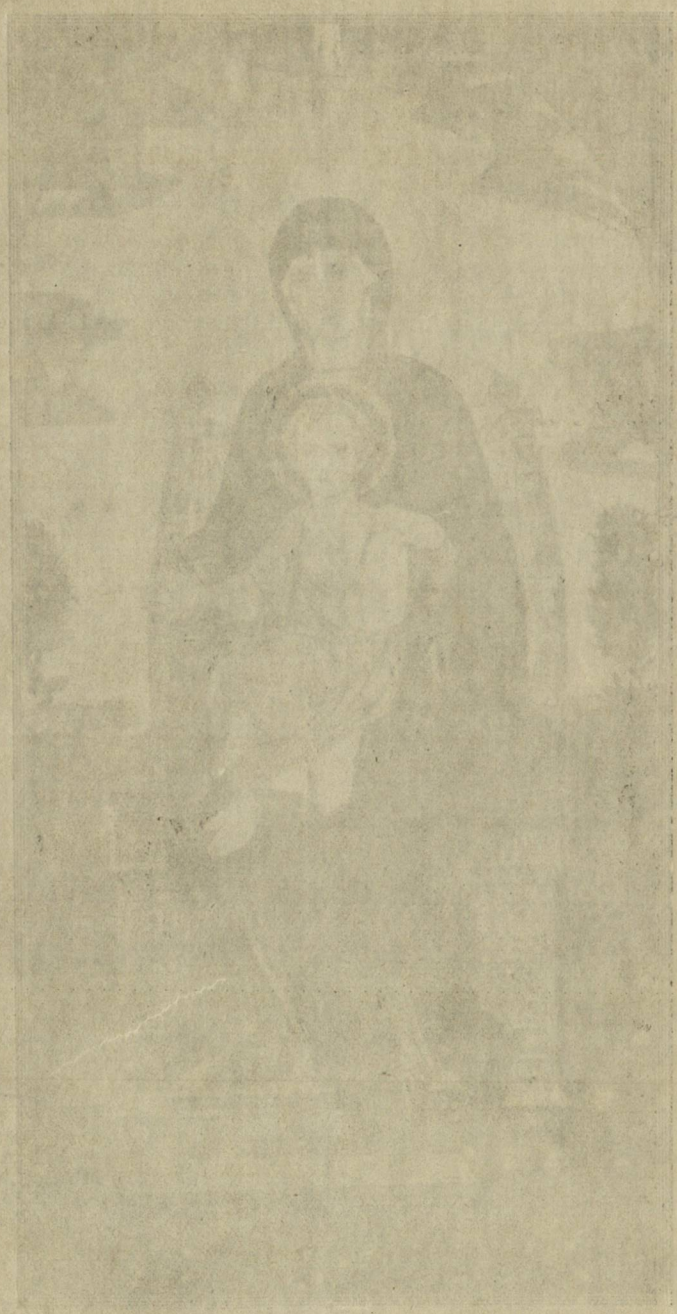
Книжница

Поща

19
1872
1873

11
12
13

ON THE
1872

::: ХРИСТИЯНКА :::

СПИСАНИЕ ЗА ХРИСТИЯНСКОТО СЕМЕЙСТВО

Нашите задачи.

Християнството не е само *знание* на Божествената истина, — то е и *живот* според тая истина. Християнството не е само вера, занимаваща човешкия ум и въображение, — то е и прераждане на човешкото сърдце и воля според тая вера. Християнството не е само култ и молитва, — то е и дейна любов към човечеството. Християнството е *вера и живот* в Христа.

Така сам Спасителя разбирал Своето учение. Така сж го разбирали апостолите. Така сж го разбирали и първите християни. И така сж живели. Ето защо християнството било сила, която победила целия свет...

Но врагът не дремал. Неговата задача била да раздели верата от живота, та след това, по отделно, по лесно да сжсипе всеко едно. А понеже верата и живота най-сжвършено се сжединяват в лицето на Божочовека, врагът напрегнал най-напред сили да раздели в Неговото лице божеското от човешкото. Старите ереси не сж нищо друго, освен опит за това. Като не успел, обаче, да стори това, врагът посегнал да раздели Църквата, а сжщо и верата от живота у християнските общества. Успеха му в последното се чувствува, особено в

наше време; когато верата и животът сжществуват отделно. Болшинството християни сж християни само по име и по документи — *привидни* християни. От тук произлизат и всичките противоречия в частния, обществения и духовния живот, които сж най-болезнената рана на сжвременното християнско общество. Оттук произтича и безсилието на църквата сред живота и успеха на разни нови кумири и учения...

Нужно е час по-скоро да се възстанови в християнското общество хармонията между верата и живота. На църквата се налага да простре своята дейност и вжн от храма — сред обществото. Църквата трябва да бжде не само молитвеница и обрядо-извършителка, но и обществена работница. И тук е нейната обществена сила. И в това, след работата в храма, се сжстои втората нейна върховна задача. Църквата трябва да бжде и в болничното дело — чрез самарянките, безплатни лекарства, амблатории и пр. и вжв възпитателното дело — чрез интернати за девиси и юноши, чрез детски колонии, забавачници и пр. и в благотворителното дело — чрез сиропиталища, старопита-

лица, трапезарии и пр. пр. и в просветното дело — чрез библиотеки, читални, неделни училища, излети и пр.

Всичката тая обществена работа на църквата вжн от храма сжставлява нейната *вътрешна* мисия. Една част от тая работа трябва да се вжрши в енорията, около енорийския храм, под ржководството на енорийския пастир, друга част трябва да се вжрши за общите нужди на епархията под ржководството на Епархийския архиерей, и, най сетне, трета част — за общо църковните нужди — трябва да се работи непосредствено под ржководството на Св. Синод. За подготовка на персонал за общо църковните нужди Св. Синод е учредил миналата година в Курилския манастир женско монашеско братство „Бел Кржст“, като откри при него и сжответно училище.

Сп. „Християнка“ е орган на „Белия Кржст“. То е предназначено за християнското семейство. Неговата пжрва задача е да даде сжответно четиво за семейството и да организира християнката в едно грамадно сестринско семейство от едномислени сестри на „Б. Кржст“ и това мирно Христово семейство на дейни християнки да се притече в помощ на благотворително-просветното дело на църквата.

За тая цел се уреждат в всеки град и село, при всеки енорийски храм ядка от сестри ревнителки на „Белия Кржст“, които да послужат не само като работнички мисионерки на „Белия Кржст“, в своето местожителство, но и като закваска за привличане кжм работа всички

останали християнки, а чрез тех и всички младежи и вжзрастни.

Тия ревнителки трябва да бждат в тесна връзка с своите енорийски пастири, под тяхно непосредствено ржководство и в постоянно писмено и духовно общение с „Християнка“. Те трябва да бждат проводници на нейните идеи, работнички на „Белия Кржст“, мисионерки за вжзстановяване хармонията между вера и живот, самарянки, облекчаващи тжгите и болките на ближния, миноносици, помазващи с мирото на словото и делото страдащето и унижено човечество, провжзвестници на Христовата любов и правда, строителки на живото дейно християнство, един вид диакониси в обновената и вжзродена родна църква!

Православна бжлгарко! Христос отдавна тропане на вратата на твоята душа. Той отдавна те зове за света работа. Нима не чуваш Неговия любвеобилен мил глас? Стани, прочее, да тржгнем срещу сжвремения поток на равнодушие, развала и безверие. Да тржгнем насрещна не с огжн и меч, не с силата на пролена кржв, а с кржста Христов в ржце и с гореща вера в неизменността и вечността на Христовото учение и в недалечното светло бждаще. Нека отлево и отдесно да оскжрбжават нашите светини, нека се нахвжрлят вжрху ни с ядовити насмешки, клевети и заплашвания. Ние все пак да вжрвим напред и с всички сили да служим за укрепване на нашата света Църква и скжпа родина вжрху началата на верата и любовта Христови.

Да бжде, да бжде, Господи!

Жената християнка.

Жената — това е майката на човечеството. И спасението си, и обновата си, то е получило чрез нея. Това ни казва Словото Божие. Любопитна и подмамена, тя сгрешила. И поради тоя грях, тя преживяла едно многовековно унижение. Ала Творецът бил създал нейното сърце пригодно за най-взвишени и свети чувства. Създадена за майка, жената била издигната до висотата на божествеността. Тя става проводник на висшите начала на верата и любовта, на правдата и милосърдието. Чрез нея *милостта и истината се срещнали, и мира и правдата се целувнали.*

Двадесет столетия вече светът гледа как идеалът — жената християнка, се осъществява. Страниците на Евангелието и Църковната история ни говорят за величието на женското сърце. То наистина вмиста в себе си стихията на света и божествена любов, мощна да обнови човечеството. Христос-Спасител внесе тая възродителна сила в света чрез жената християнка. Трудно е да се опише всичко онова, що тя жената е извършила за обществото сжс силата на своята вера и света любов. Тия нейни християнски добродетели, в течението на толкова вече столетия, сияят в живота на човечеството неизменно, подобно на сжзвездния (млечен) небесен път.

До сърцето на жената е лезжала вжплотената любов, по-

коило се е самото божество. Христос Господ, по плът, израстал в обятията на жената-майка. Така тя била пресъздадена и вжзвишена. Неговите велики начала, за обнова на човечеството, намерили место, най-напред, в сърцето на благородните жени-майки. Тия жени стават пжрвите членове на Неговата Църква. Преизпжлнени с вера, те отварят домовете си за Христа-Обновителя и Неговите апостоли. Те предлагат своите имоти за осжществяването на Неговите свети идеи за любов и милосърдие. Те сами оставят всичко и тржгват да служат на Неговото велико дело. Те стават сжтрудници на Божеството. И до сега още светът не познава побеззаветна верност, по-самоотвержена любов и по-величава преданност кжм един идеал, от тия на жената-християнка.

Христос Господ бил уловен и предаден на сжд. Един от близките му се отрича от Него; другите се разбегват и Го изоставят. Изтерзан и осжден Той бива поведен кжм лобното място за разпятие. Само верните и предани жени вжрвят подир Него. Христос е увиснал на кржста; в пресмжртни мжки, Той дига притжмняли очи да види някого от близките си. Но тук сж само добрите и благородни жени-християнки; само те, с плач и ридания, споделят страданията Му. Великата и света Майка целува раните Му, смесва сжлзите сжс кржвата на Сина си. Само преданните

жени сж свидетели на тая трагична сцена; само те, с безутешни ридания, земат участие в нея. Христа Спасителя снемат мжртвав от кржста, обвинват Го в плащаница за погребение. Само любвеобилните жени гледат, де го погребват. И на другия ден, в зори, бжрзат да изплатят данжка на своята верност и беззаветна любов, — бжрзат да помажат светото Тело сжс аромати. Тжй че, всжде подир Христа и за Неговото дело, пжрви по вернос и преданност, сж жените християнки. Поради туй и вжзкржсналият Спасител най-напред тям се явява.

След като видели своя вжзкржснал учител и Господ, светите чувства на вярата и любовта у жените — християнски се развили в пжлната си сила. От тоя момент нищо не е било вече в сжстояние да ги вжзпре от апостолствуване в делото за християнска нравствена обнова на човечеството. Те стават самоотвержени пионери на тоя велик идеал. Те дадоха велики и свети жертви за вярата сжс своите подвизи вжв изповедничеството, те накараха да изтрпне и се смае грубото езичество. Тех гориха вжрху кланди; хвжрляха ги на разкжсване от зверове; с триони резаха телата им; джржаха ги в тжмници; подлагаха ги на безподобни жестокости . . . Ала те останаха верни на Христа Господа и на Неговата обновителна идея. Слаби телесно, но силни духом, те побеждаваха с вярата и любовта и вжзраждаха човечеството.

И тжй унизената жена вжзжржествува като християнка.

Христос вжзроди у нея сжрцето на майката и вжзстанови човешкото достойнство на жената. Той я издигна до стжпалото на божественноста. Тя пжк сжс стихията на верата и любовта помогна за обновата на семейството и човечеството. Защото какво представлява от себе си жената — майка, в християнския смисжл на тая дума? Нищо друго, освен едно условие за разумен и чист живот. Сжрцето на една майка — християнка — това е най-хубавото и вжзвишеното, което Твореца е сжздал и Христос вжзстановил. То е едно чудно сжчетание на всичко свято и божествено, което се нарича: нежност, любов, вярност, доброта, набожност, милосжрдие, самоотвержение, жертвоприношение . . . Добрата майка и жена християнка — това е великият ангел — Хранител на семейството, залога за спазване морала, традициите, обичаите, добродетелите. Тя е привлекателният центжр на семейното огнище. Тя е извора на топлота и облагородяваща атмосфера за обществото, за народа.

И колко е необходимо сега тоя извор избилно да бликне из сжрцето на бжлгарската майка-християнка! Защото потока на отрицанието и моралната поквара обхваща нашето общество. Чувствително засяга той нашите сестри и жени. Умнозина от тях вярата е разколебана, душевната чистота изгубена. А какво ще бжде сжс една жена без вяра и свещени чувства! По природа тя е един слаб пржстен сжсжд. Кой би могжл да опази тоя сжсжд от разбиване, щом той

се лиши от бронята на верата в Бога? Няма ли тя да падне, да стане една играчка в ръцете на силния? Ще може ли тогава тя да бжде една добра невеста или образцова майка? Ще иска ли и ще може ли тя да става майка? А пък може ли да има общество без майки?

Но, нека вярваме, че жената — християнка няма да се възвърне към дохристиянското си унижено положение. И бжлгарката — християнка не бива да унизи своя морален лик. Сърцето на нашата майка и жена винаги е било извор на морала и религиозно благотворна атмосфера. Бжлгарката в миналото е дала примери на високи семейни добродетели и родолюбиви жертвоприношения. Тя е била образец на твжрда вера и възвишени християнски подвизи. На цжрквата и на бжлгарската жена-християнка нашето племе длжжи битието си, традициите и свободата си. И сега пак тем то възлага надеждите си за едно по-добро бждаще. Следователно, както в миналото, тжй и сега те трябва да работят заедно за духовно-нравствената обнова и възпитанието на семейството и обществото.

Моралният кризис, който сега преживяваме, изисква тая сжвместна работа да се засили. Цжрквата взема потребните инициативи. Тя организира енорийските благотворително-просветни братства. Втия братства пжрво място се дава на жената-християнка. Уреди се и специално монашеско братство „Бял Кржст“. То се сжстои пък изцяло от жени-христи-

янки, дали монашески обети и посветили се всецяло в служба на Христа Господа. Това братство си има задача да подпомага високата мисия на цжрквата, като служи на християнското милосжрдие и сждействува за духовното израстване и за нравствено-религиозното възпитание на бжлгарското общество. Сжс тая цел започва да излиза списанието: „Християнка“. Сжс това словесно оржжие бжлгарската жена — християнка застава до цжрквата на божествена стража, та заедно да пазят своите чеда от пагубния дух на отрицанието и покварата.

Списанието „Християнка“ се предназначава за всички добри бжлгарски майки и жени-християнки. Като усжрдни ревнителки за насаждане вярата и благочестието в нашия народ, нека те внесат това списание във всички близки и познати семейства. Това е една благословена работа за християнска обнова и просвета. Целта е да се продължи делото на Христа Господа и да се опази от духовна погибел народа.

Прочее, и ние най-усжрдно молим Бога согубо да благослови Той дейците и сжучастниците в това свето дело. Нека бждат благословени, тжй сжщо и бжлгарските майки и жени-християнки, които тжй усжрдно започват да работят във православните енорийски братства, а най-вече ония добри християнки, които ще станат ревностни сжтруднички в делото на православното братство на сестрите от „Белия Кржст“.

† Видински Неофит.

ХРИСТИЯНКА

Твоя сжм О, Христе Боже, —
Твоя рожба и дете;
Разгжрни ми Ти сжрдцето
Всеки в него да чете!

*

Който иска нека види
Ми делата — жжтва — плод,
Че в огрян ме пжт Ти водиш,
Че ми сочиш в злото брод. . . .

*

Християнка сжм и вярвам
Само в Правдата света,
Тя е мой живот и смисжл,
Цел, идея, доброта. . . .

*

Зарад тебе, Христе Боже,
Бих отишла и в затвор,
И да свжрша с глад, на клада
Сред обиди и позор!

*

Твоя сжм О, Христе Боже, —
Твоя рожба и дете;
Разгжрни ми Ти сжрдцето
Всеки в него да чете!

Люб. Бобевски

Осмислен живот.

(По „Назначение таланта“ от Г. П-в).

Щом влезе в стаята на своята приятелка, Невена хвърли на масата писмото, с което бе поканена от директора на операта да постъпи в трупата му и развълнувано заговори:

— Дойдох при тебе за съвет. Не зная какво да отговоря. Какво ще ми кажеш?

— Ти сама трябва да решиш. Какво ще ти кажа аз, отговори Ангелина. Струва ми се, че те канят в добро, порядъчно общество. Всички артисти се ползват с добро име. Там те чака слава, похвали, адреси, бурни ръкопляскания. Но от друга страна...

Ангелина спре смутена.

— От друга страна, подвзе Невена, искаш на pewno да кажеш, дали тази работа е прилична за една християнка. И мене това ме занимава. Струва ми се, че Христос не би благословил моето отиване на сцената. В операта аз ще служа на своите лични интереси. Ще печеля пари. Ще добия слава. И всичко това ще бъде за мене. А какво ще дам на другите? Христос ни задължава да служим на ближните. Аз намирам, че операта и концертите за грамадното болшинство сж едно удоволствие, приятно развлечение. А да се служи цел живот на удоволствието и развлечението на тълпата е унищително. Аз бих жалала да сторя нещо повече с своя глас. Кому и с що мога да бъда полезна?

В това време слугинята съблещи, че закуската е готова. Двете приятелки без да довършат разговора си, влезоха в трапезарията. Там беха бабата на Ангелина и

брат ѝ Петр. Петр беше редовен посетител на клубове, театри, концерти, игри и конски надпрепускания. Големото богатство, което наследи от баща си, му даваше възможност да живее празен и охолен живот.

Той имаше симпатии към другарката на сестра си и затова бе останал на закуска в къщи. Щом седнаха на трапезата, той заговори към Невена.

— Мога да ви поздравя нали?

Невена се почувствува сконфужена, понамръщи се и попита:

— За какво?

— За какво ли, зачуди се Петр. Целият град чака с нетърпение вашият отговор. Директорът на операта ще се счита честит, ако вие постъпите в трупата му.

— Вие се лъжете, спокойно отвърна Невена. Аз нема да постъпя в трупата.

— Защо, намеси се бабата на Ангелина. Аз чух, че ви предлагали много добри условия. Или може да имате друго по изгодно предложение?

— Не. Но и да получа, пак ще се откажа.

— Но защо най-после? Зачудено пита бабата.

— Аз ей сега говорих за това с Ангелина, отговори Невена. Мисля, че ако Бог ми е дал талант, длъжна сж да го употребя достойно. На сцената ще пея за удоволствието само на няколко избраници на съдбата. Нецарните в театъра не ходят. А мене се иска да уладя с гласа си горчивата участ на онеправданите. Мис-

ля, че това именно би благословил Христос.

— Прости ми Невено, прекъсна я бабата, но аз не разбирам какво приказваш.

— Защо да не разбираш?—намеси се Ангелина. Нали сме християни, последователи на Христа. Живота си трябва да съгласуваме с Неговото учение. Невена тжко тжй иска да постъпи. Тя иска добре да обмисли преди да се реши. Аз разбирам нейното затруднение. И аз тжй съм принудена да мисля.

— И ти ли? Строго запитва старата. Какво ще мислиш? Глупости! На тебе останало да мислиш.

— Да! Аз мисля и много мисля, отговори Ангелина. Всички трябва да мислим как да съгласим постъпките си с Христовото учение. Бабата кипна:

— Всичко това е глупости. Младежко увлечение. Аз вече съм побеляла, та сега от вас ще се уча. Нищо няма да направите.

— Как, глупост ли? Извика Ангелина. Значи да живееш по Христовото учение е празна работа. Защо тогава се наричаме християни? Или законът Христов ни е даден само за забава? Нима учението за любов и правда не е за нас човечите. Или трябва тжй да живеем, като зверове.... Не разбирам, бабо, кое наричаш празна работа.

— Не желая повече да говоря с тебе, прекъсна нервно бабата и на излизане из трапезарията се обърна към Невена.

— Драга Невено, извинявай. Ти не слушай моята умна внучка. Приеми поканата, и скоро ще четем за твоите успехи.

Невена с смущение мислеше, че и тя има да води също такъва

борба с своята стара майка. Тя се приготви да си вжрви. Петр я придружи.

Из пжтя той никак нерешително ѝ заговори.

— Госпожице, защо тжй напоследък охладнехте към мене. По-рано бехме добри приятели, а сега не ми позволявате да ви наричам на име.

— Ние вече не сме деца, сериозно отговори Невена. Детинството отлетя. И ние се променихме.

— Не зная. Но аз съм същия. Чувството на преданост към вас даже расте все повече и аз бих желал да не се променят, а да укрепнат нашите стари отношения.

— Празно желание,—с насмешка отговори Невена.

— Не се шегувайте,—каза Петр. Аз бих искал да зная, какво ще кажете, ако ви направя предложение да бждете моя жена.

— Ще ви отговоря, че напразно подигате тоя въпрос:

Ние с вас не си приличаме.

— Защо?

Невена замълча. Тя се боеше да не каже нещо излишно. Петр настояваше:

— Кажете, защо? Кажете ми причината. Може никак да я отстраним.

— Не. Не можете да я отстраните, защото причината е вътрешна в вас. Вие немате сериозна цел в живота. Аз немога да ви уважавам, както бих желала да уважавам любимия си човек. Кажете, защо живеете? Какво сте направили за живота? Какво мислите да сторите? Вие сте излезли из почетно семейство. Учили сте се в добро училище. Подир вас сж похарчени грамадни материални средства. Но какво е излезло от вас? Разсипник

на бащините си милиони. Разсипник на живота, даден ви от Бога. Наоколо толкова много зло, фалш, глупости, злоба, толкова умствена и нравствена тъмнота. Потребни сж млади работници. Енергични, светли сили, а вие се скитате без работа. Нима не сте способен за нещо по ценно в живота, ами губите сили и време в клуба, над билиярда и комара? Кое ваше качество може да увлече една сериозна мома? Невена се увлече и незабелезано стигна до квартирата си. Петр стоеше пред нея смутен. Всека дума на Невена го удряше като камшик и той смутено шепнеше:

Да, вие сте прави.

...Имате право... Вие не можете да ме уважавате...

Невена се почувствува някак неловко. Тя разбра, че отиде много далеч. Че каза много неща излишни. И като изрече едно искрено „простете“ влезе у дома си.

Тя влезе в стаята си. Изправи се замислена на прозореца.

— Аз сжм чудна днес, говореше Невена. Кой ми даде право да осждам тжй строго Петра? Той, няма определена цел в живота. А аз имам ли? Сторила ли сжм нещо добро за хората? Учих се, както и Петр, в добри пансионни. Харчих много пари. Що дадох от себе си? За другите що правя? Петр разпилява с карти, с коне, а аз с украшения, посрещания и изпрашания. Каквото е едното, таквот е и другото. Празен живот. Никакво идейно сериозно сжджржание. Не. Повече не мога тжй да продължавам. Аз сжм християнка. Христос е страдал за всички. И за мене. Длжна сжм и аз да пренеса жертва. Да сторя нещо за Него.

Невена свали горната си дреха и с твжрди стжпки влезе в стаята на майка си. Майка й беше едра, красива и внушителна жена. Тя се джржеше високо в обществото и ревниво следеше за успеха на своите деца. Син й бе завжршил с блескав успех военна академия, а джщеря й се готвеше да постжпи на сцената. Невена беше й загатнала нещо за некакво братство „Бял Кржст“. Каза бе на майка си, че нещо я влече там. Но суетната майка не обржщаше внимание на младежките увлечения на джщеря си. Сега тя седеше и мечтаеше за скорошното постжпване на джщеря си в театра и още от сега се наслаждаваше от успехите ѝ. Тжкмо в това време влиза джщеря й Невена и с необикновена твжрдост заговорва:

— Мамо аз реших да откажа на директора на операта.

— Как? Какво? Да откажеш? Защо?

— Не мога да постжпя в неговата трупа. Никога нема да пея в театра.

— Какво говориш?—изумена питаше майката. Имаш ли ум в главата си? А какво ще правиш?

— Какво ще правя, още не мога да кажа. Требва повечко да се помисли. Но едно мога да заявя. На сцената нема да постжпя.

— Но... Кажете какво има? Защо си заповтаряла: не искам на сцената! Защо си намразила толкова сцената?

— Не. Аз не мразя сцената. Само мисля, че сжм длжна да употреба дадения ми от Бога талант за по сериозна работа. Да направя нещо по високо.

Майката гледеше с изумление, а Невена продължаваше:

— Аз разбирам, че да се наричаш християнка, значи да сжгласуваш живота си с Христовото учение — Евангелието. Всеко наше дело трябва да има Божието благословение. Аз вервам, че Христос не би ме благословил, ако посветях своя редж, мелодичен глас на служба в театъра. В театъра хората отиват за удоволствие и развлечение. Аз искам да послужа на некое по-сериозно, по необходимо дело. Не искам да правя удоволствие на тълпата.

— Мамо, мамо, развълнувано продължи Невена. Погледни какъв ужас владее около нас. Колко кръв се лее. Колко сжлзи се проливат. Побои, убийства, обири, насилия, глад, мизерия, голота, немощия, безчестие. На друга страна разкош, разпиляване, пресищане, излишества. Тръпки ме побиват, като си помисля, че всичко това става в християнска страна. Между Христови последователи.

В крайните квартали на много градове в мрачни изби се раждат, живеят и приживе изгниват от опиянство, мизерия, разврат нашите обични, нашите братя и сестри. А ние се сжбираме в разкошно мобелирани салони. Упояваме се от музика и пение. Любуваме се на вълшебната красота на декорациите. А за нещастните не помисляме. Ние слушаме и се възхищаваме от знаменитите певци и певици, а в сжщото време в сжседните кжщи, като в презподня, се чува непрестанен плач и скърцание на жбни.

— Аз все пак не разбирам, защо да не можеш да пееш на сцената, каза майката. Нима театъра, музиката и пението сж греховни занятия? Осжждаш ли онези, които

пеят? Нима те постжпват против Христовото учение?

— Ах, мамо, ти не искаш да ме разбереш. Аз никого не осжждам. Аз решавам само за себе си. Правя избор за своя талант. Нека има театри и концерти. Изкуството е светжл небесен лжч на земята. То буди у хората чисти и святи чувства. Честити сж ония, които служат на изкуството. Аз сама не отричам изкуството. Само че не искам да му служа на сцената в театъра. Там и без мене има много таланти да служат. Аз тжря за своя глас и дар друго назначение. Спасителжт казал някога на учениците си: „идете при погиналите овци на своя народ. Болните изцерявайте, прокажените очистявайте, мжртвите вжскръсвайте. Тия думи се отнасят кжм всекиго от нас. Те се отправят и кжм мене. И от мене се иска да послужа безкористно на хората. И аз искам с своята дарба, да сторя нещо за спасението на малките наши братя.

— Какво именно? — запита пак майката. Ти много ми говори, а какво ще правиш не казваш.

— За сега ще се постарая да стана сестра ревнителка или пжк ще постжпя за ученичка в братството на „Белия Кржст“. Ще се подготвя в духовния живот и после кждето се укаже нужда от моите дарби, там ще отида да служа.

— Где? ужасена извика майка ѝ. В „Белия Кржст?“ Че кои отиват там? Ти луда ли си? Ами баща ти какво ще каже? Тебе ли останаха тия работи да ги оправяш. Това е безумие. Аз не сжм сжгласна. Нема да се сжгласи и баща ти.

Майката, ядосана излезе из стаята.

— За мене сега най-главно е Христос да ме благослови. Той, твърдо вярвам, ще благослови моето намерение. Убедена съм, че и ти сама след време ще одобриш постъпката ми. Невена въздъхна дълбоко и падна на колене пред иконата и с горещи сълзи се замоли.

— Боже, подкрепи ме, научи ме! шепнеше тя. Тя дълго се моли.

Когато стана, лицето ѝ бе облено в сълзи. Тя влезе в стаята си, взе евангелието от масата, отвори го и зачете:

„Всеки, който ме изповеда пред хората, ще го изповедам и аз пред моя Отец, който е на небесата. Който се отрече от мене пред хората, ще се отрече и аз от него пред небесния мой Отец. Не мислете, че дойдох да донеса мир на земята. Не мир, а меч дойдох да донеса. Защото дойдох да разделя човека от баща му, дъщеря от майка ѝ и невеста от свекъра ѝ. Който обича баща или майка повече от мене, не е достоен за мене. И който не вземе

кръста си и не ме последва, не е достоен за мене“.

Невена прочете тия думи, остави книгата и дълбоко се замисли.

— Да, често пъти лошите родители стават врагове на човека. Христос те вика на една страна, домашните на друга. Искаш да се издигнеш на горе, те те теглят на долу. Требва да правиш избор: или от Христа да се отречеш и да се подчиниш на домашните си и на техните користни земни сметки, или да поставиш Христовото дело по-горе от всичко и си навлечеш гнева на близките.

Аз давам дума да следвам Христа, да вървя по Неговите стъпки. Невена отново коленичи пред иконата на Спасителя.

Господи, дай ми сили, подкрепи ме, помогни ми да стана достойна за великото Твое служение!

След три дни тя вече беше една от ревностните сестри на „Белия Кръст“.

Прот. Г. П. Стайков.

Из живота на първите християни.

Сред Катакомбите в Рим.

Туй, което Христовата Църква преживява днес в Русия, бледнее пред онова, което сж претърпели християните в първите три века след Рождество Христово. Най-ужасните гонения на християните станали между 65 и 303 година. Те били десет на брой. Когато човек разгърне книгите, в които археологическата и историческа науки възобновяват миналото, — не може да не пролее сълза за тези хиляди и хиляди свети и чисти мъже, жени и невинни де-

ца, които сж станали жертва на човешкото заслепление. Борбата е била жестока и ужасна. Резултатът — той е известен: Христос победи! Първата християнка и първият християнин победиха, но не с меч в ръка, а сжс силата на светата любов, с живата вера в Бога и в доброто.

Колко силна е била верата в тези наши скъпи предшественици се вижда от туй — че те, преследвани, убивани, горени, притеснявани, изгонени от градовете, не само че не се отричали от Бога и

и Христа, но когато ги изгонвали от градовете, те сжздавали под земята нови градове.

Тжй наречените катакомби, които днес археологическата наука изучва, сж възникнали в периода от средата на I-я до началото на IV-я век. Зя сега сж известни главно катакомбите в Неапол, Сиракуза, на о-в Малта и др. Но най-голям интерес представляват катакомбите в Рим. Тези катакомби представляват нещо като втори подземен Рим. Те сж имали своите улици, стаи, покжщници и жители. Отначало те сж били малко на брой и с неголеми размери. Когато, обаче, броят на християните нараства, когато язическият свет започнал да погубва християните масово, пжрвите катакомби се оказали тесни. В продължение на два века подземният Рим толкова нараснал, че само тези подземни галерии, които днес сж открити, ако се разтегнат на една линия, биха имали джлжината на целия италиянски полуостров.

Докато Нерон се веселял и си устройвал пищни пиршества, на които завжрзани и насмолени християни и християнки — запалени като факли — му служили за осветление, хиляди хора с висока мисжл и благородно сжрдце, безшумно работели под земята. Те сжздали пжрвите гробници, наречени отпосле катакомби.

Такова гробище (катакомба) тогавашните християни наричали кометериум (coemeterium) т. е. „место за покой“, защото те живели с мисжлта за възкресението на мжртвите.

Строители на катакомбите били специално посветени на тази работа християни, наречени фосори (Fossores). Джлжността им

била една от най-почетните и била наследствена. В телото на всеки покойник те виждали тело Христово и затуй сжс свещенна ревност, изложени на най-големи опасности, прибирали телата на верващите из ржцете на палачите, като често пжти сами подпадали под ударите на войнишкия меч или на народния гнев; те требвало да измжкват телата на скжпите си братя из джлбините на реките, да газят локви кржв, да увещават, да измолват, и след всичко това, тайно да пренасят скжпата си жертва в галериите на подземния Рим. Тук те ги изчиствали, помазвали с миро, обкичвали с ароматни цветя, обвивали в бела плащаница, и поставяли в специални гробове, изджлбани в стените на ходовете или стаите, наречени локулус (Locus). Отворжт те запушвали с каменна плоча, вжрху която изджлбавали с железно острие по-кжс или по-джлжг надпис. Чудно трогателни сж по своята простота и сжрдечност тези надписи, често пжти украсени и сжс символически образи (гжлжб с клонче в човката, котва, риба, агне или монограм на И. Христа, сжстоящ се от буква Х пресечена с буква Р по средата). Такива надписи има стотини и хиляди ето някои от тех:

PECORI DVLCIS ANIMA
BENIT IN CIMITERIO VII
IDVS JVL. D P. POSTERA.
DIE. MARTYRY.

Което значи — „Пекторий, сладко, обично сжрдце! Той дойде в местото за покой на 9 юли и един ден след това, в деня на мжчениците биде погребен“.

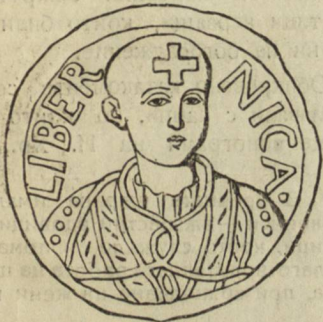
SVT. I. PETE
A. PRONOS
VT SALVI SIMVS.

Което значи: „Сутий, моли се за нас, за да се спасим“.

IVLIAE EVARESTAE
DEO DILECTISSIMAE
CARO HEIC QUIESCIT.
ANIMA VERO...

..IN COELESTE XISTI
REGNUM CVM SANCTIS
RECEPTEST.

Което значи — „Телото на Юлия Евареста, най-обичната Богу,

1. Изображение върху джно от позлатено стъкло, намерено в една катакомба.

почива тук, душата ѝ обаче, е приета в Небесното Христово Царство“.

На друг надпис се чете: „Мирът на Господа Христа да бъде с Фаустина“, или — „Винценция, моли Христа за Фьоби и нейния съпруг“ или — „Месия, ти живееш при Бога“, или „Той премина от татък със своите бели дрехи“, и пр. и пр.

Всички тези надписи били укра-

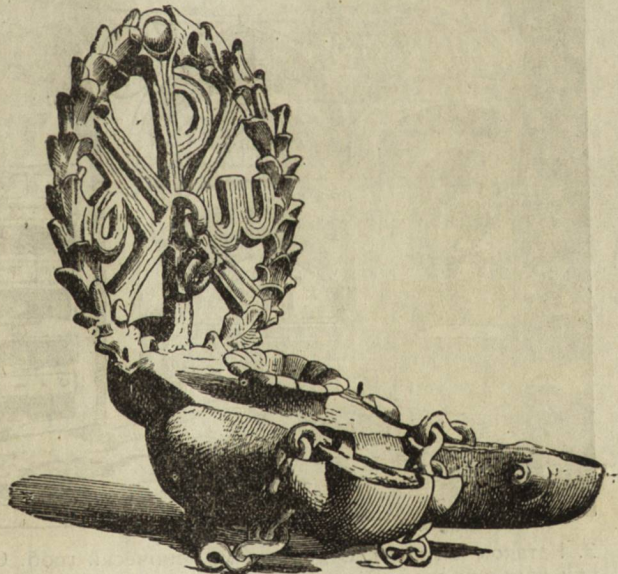
сени с образа на кръста или монограма на И. Христа. Кръстът виждаме навсякъде, по лампите, по стените, по надгробните плочи дори — и по челата на верващите (вж. обр. 1, думите LIBER NICA значат — „победи в името на този знак!“)

Често една стая била предназначена за цело семейство; такива по-големи стаи се наричали Subiculum или Нурогейт.

Пред няколко гроба често имало кръгъл свод с колони от страни; той се наричал аркозолиум (Arcosolium.)

В тези подземни гробници се събирали на молитва и богослужение първите християни. Най-тържествено богослужение се извършвало над гробовете на мъчениците в деня на техната смърт, в деня на „техното рождение“ за нов живот. Тези дни били и дни на усилена благотворителност.

Какви са били подземните църкви?

2. Старохристиянска катакомбена лампа

Обикновено те се състояли от 5 стаички, разположени една до друга в права линия т.жй, че от всички да може да се вижда какво става в последната стаичка, — в олтаря.

В олтаря имало мъченически гроб (виж фиг. 3). Пред него или от страни имало каменен стол за епископа. От страни столове за свещениците. По стените отстраня, имало гробове. Една каменна маса, служила за слагане върху ѝ донесените от християните дарения (хлеб, вино, плодове и др.). Пред епископския стол бил св. престол. Следващите две стаи били за мъжете. Останалите две: едната за жените, и най-последната за диаконисите*). Между тези две стаи и стаите за мъжете напреки минавал галерийния ход (коридор), в който стоели оглашените и каещите се.

Обикновено на тавана на олтар-

ната стая се пробивала дупка, за да може от нея да влиза свеж въздух и светлина. Тези отвори се наричали луминарии (Lumina-ria). Тези луминарии били много опасни, защото често по тях могло да се узнае, где се събират християните. В 161 год. войници случайно узнали за един такъв отвор, заградили входа на катакомбата и през отвора на тавана заспали целата църква с пясък и камъни; там намерили смъртта си в стотици верващи, които били събрани на богослужение.

Обикновено катакомбите се осветлявали с лампи, по които срещаме монограми на И. Хр., съ-

*) В древната църква имало и диакониси — възрастни вдовици или девизи, които служили и помагали в благотворителната работа на църквата, при кръщаване на жени и пр.

3. Катакомбен храм. В джното мъченически гроб. От десно — епископски каменен стол. В стената гробове, изделани в скалата. Отгоре — луминарий.

стоящ се от приплетени букви Х и Р, а отстрани буквите алфа — т. е. начало и "Омега, т. е. край.

Катакомбите сж могли да сжществуват благодарение на един римски закон, който защищавал гробищата и на друг един закон, който давал право на бедните да си образуват погребални сдружения. Обикновено некой богат християнин подарявал на църквата част от именията си и под тех сж изравяни катакомби, като входовете бивали закрити под некои дървета, храсти или лозя извжн града.

Какви тежки минути на скръб и мъжки сж преживявали пжрвите християни, когато е настживало гонение! Навсекжде се разнасял таен вик — „агаае поп Sint“ за тваряйте гробниците! Епископи, свещеници и онези от верующите, които били най-несигурни за живота си, се прибирали в подземията. Римският епископ Кайус (284—296) прекарал в катакомбите цели 8 години! Не всички, обаче, сж се скривали. Мнозина имали служебни и семейни задлжения и требвало да останат на открито. Какви трогателни картини на себепожертвование и жива вера ни разкрива историята из живота на тези хора! Те тржгвали нощем из града, овити в своите мантии, излизали извжн града и, след дълго лутане и оглеждане, стигали до тайните ходове. Слаба ламцена светлина блесвала из галерията. Те тржгвали из подземните ходове; стигали до вратите на храма; изговаряли парола и получавали пропуск. С какжв трепет сж ловели тези живо верващи хора думите на пжрвите свои учители; с какво смирение сж приемали телото и кръвта Христови!

Техният живот бил постоянна борба срещу злото, срещу заблуждението, срещу суетността. Дъл-

бок смисъл е имал техния живот. Те немали мечове. Те не убивали. Напротив те отивали да умрат, за да обжрнат всички кжм Христа, — за да научат езичниците що е обич, правда и стремеж кжм идеен живот. Но затуй те победиха!

* * *

Майко, вджхни на милите си рожби жива вера в Бога. С това ти ще им оставиш най-големо наследство; с това ти ще осигуриш най-добре живота им. Ти ще сжздадеш достойни синове и дщери на родината, достойни работници на благо на цялото човечество. От тебе зависи дали твоята рожба ще стане великан или пигмей. Запали в душите на рожбите си нежния огжн на майчинска любов и ти ще ги оградиш сжс сигурна броня, която ще опази душите им от сжблазните на този свет. Разкажи им какво сж вжршили пжрвите християни, та да разберат, че е срамота да не отиват в църква и слушат Божието слово днес, когато никой не ги заплашва сжс смжрт, ако искат да отидат при своя Бог. Не забравяй, че нова вжлна на гонение започва вече да се надига срещу Църквата. Трепери пред мисълта, че твоя рожба може да дигне утре ржка срещу Бога. Не чакай другите да ти служат за пример. Почни ти, почни пжрва!

Ти можеш да обезсмжртиш децата си и да запишеш имената им в историята на вековете. Не се смушвай, че си бедна, че си неучка, че си слаба; ти разполагаш с най-мощното средство да завладееш душата на рожбите си. Нема по-свещено име от твоео, нема по-дълбоко чувство от това, което се крие в сладките думи „мила мамо!“.

Прот. Иван Гошев.

Химн на „Белия Кръст“ *)

Текст и мелодия от прот. Ив. Гошев. Коригиран и приспособил за двугласно пение Добри Христов.

УМЕРЕНО БЪЗНО И МОЛИТВЕНО

В'мо - ре - то нъ жи - во - о - та, краи нъс що
 гро - зно ви - ий, на СВЕТ - ЛИИ КРЪСТ ХРИ - сто - о
 ви слу - жи - тел - ни сме ни Р - ий! Там де - го
 скръв вла - де - е - е, там де съл - за се ле -
 ей, ний но - си - ме у - те - ла, на ра - ни
 благ - е - ле - ей ний но - си - ме у - те -
 ха, на ра - ни влад - е - ле - ит

2. С Христа напред в живота, — 3. Христе, царю и Боже,
 С Христовата любов!
 Ще сеем Боже семе,
 Живот ще будим нов.
 Христос ни е светилник!
 Христос ни е жених! ¹⁾
 Христос е наш закрилник,
 Учител благ и тих! ²⁾
- Сред нази Ти цари,
 Та „Белия Кръст“ да може,
 Да пръска вред зари ³⁾
 Закрилия нащо братство,
 Да крепне ден след ден
 И нивга да не гасне
 В нас пламжка свещен.

*) Този химн може да се пее и като химн на християнските братства с следните е изменения в текста. В първия куплет думата служителки да се пее — служители, Означенията с цифрени знаци редове се изменят както следва: 1) Христос ни е светилник и Вожд в световния мрак; 2) Учител тих и благ! и 3) Та Братството да може, да пръска вред за...

Вера и знание.

Анкета за верата сред учените.

В политиката има един род дейци, които, за да спечелят успех в начжртаните си планове, безподобно експлоатират с чувствата и настроенията на хората. Те навяват на глупите идеи, на които в душата си искрено не сжчувствуват, — разпалват чувства и сжздават настроения, над които се смеят. Този род хора се наричат *демагози*.

Демагози има и в областта на науката. Това сж хората, които за свои цели експлоатират с авторитета на науката. Особено това се прави по въпроса за верата. Демагозите на науката възстават против религията, като твърдят, че тя е нещо „отживело“, „предназначено за архивата“, „дойстойно за простите и невежи маси“. — И всички тия свои твърдения те правят от името на науката. Науката била доказала това, науката била доказала онова, тя била сжспала окончателно религията и пр.

За големо сжжаление, това мнение на въпросните демагози е много разпространено. Некои от нашите „интелигентни“ се срамуват да говорят за Бога, за вера и пр. Те предпочитат всичко друго, но не и да се занимават с религиозни въпроси.

Срещаш некой отрицател на вера и Бог и пожелаваш да заведеш разговор с него по религиозни въпроси. Той веднага с презрение махва с ръка и држко, држко отговаря: „Това сж глупости, които науката е окончателно провалила“.

Попитваш го: мога ли да зная, как окончателно ги е провалила.

— Аз не мога да ви кажа това. Аз само ви казвам заключенията на науката — отговаря той.

Добре, но срещали ли сте нежде тия заключения?

Вашият сжбеседник почва да се смущава.

— Разбира се, срещал сжм — отговоря.

— Кажете, моля ви се, где, у кои учени, в кои техни трудове?

Противникът е поставен в трудно положение: той не иска да каже истината, но не иска и да мжлчи.

— Не мога тоз час да ви кажа имената, но вжобще това е твърдението на науката в сегашно време — измята се той.

Това е характеристика не само на един или двама полуинтелигентни и интелигентни хора, но и на мнозина такива, каквито ги има доста у нас.

На що се дължи всичко това: дали наистина науката е „осждила“ религията или причината е друга?

— Длжжи се на усилената работа на демагозите по тия въпроси, които сж успели своята демагогия да представят за модно нещо, като се ползват от трудността да се провери истината и да се изобличи демагогията им. Модата пжк е заразителна. Тя не пита разума.

При всичко това, истината всекога си остава непобедима. Благодарение на самоотвержени борци за истината, ние днес разполагаме с най-сжкрушителни данни против отрицателите. Ако по-рано демагозите в тая област се надсмиваха над верата от името на

науката, сега всеки един разумен човек може със съжаление да посрещне техните голословни твърдения. Демагогията им е разкрита и изобличена.

Кои сж тия данни?

Преди няколко години в Лондон некой си Джозеф Мак-Кеб излезал със самоуверено твърдение, че верата и Библията, били отдавна вече осждени от науката. По повод на това, членжт от Лондонската лига за защита на християнските истини — Арт. Г. Тобрум намислил да направи една внимателна анкета по въпроса. Той се адресирал с особно писмо към всички знаменити учени и ги замолил в името на истината да отговорят, верно ли е твърдението на Мак-Кеба.

А именно: 1) Последните научни изследвания доказали ли сж, че Библията и верата сж лжжливи, 2) видните водители на науката враждебни ли сж на християнството, 3) сжществува ли противоречие между фактите на науката и християнството, и 4) познават ли учени, които да сж били противници на християнството.

Почти всички запитани учени отговорили, като дали сжгласието си да се публикуват техните отговори. Всички отговори сж 134. Тобрум ги напечатва в една книга през 1910 г. на английски език с подробни сведения към всеко писмо за научната дейност на автора. От сведенията се вижда, че авторите на писмата сж хора

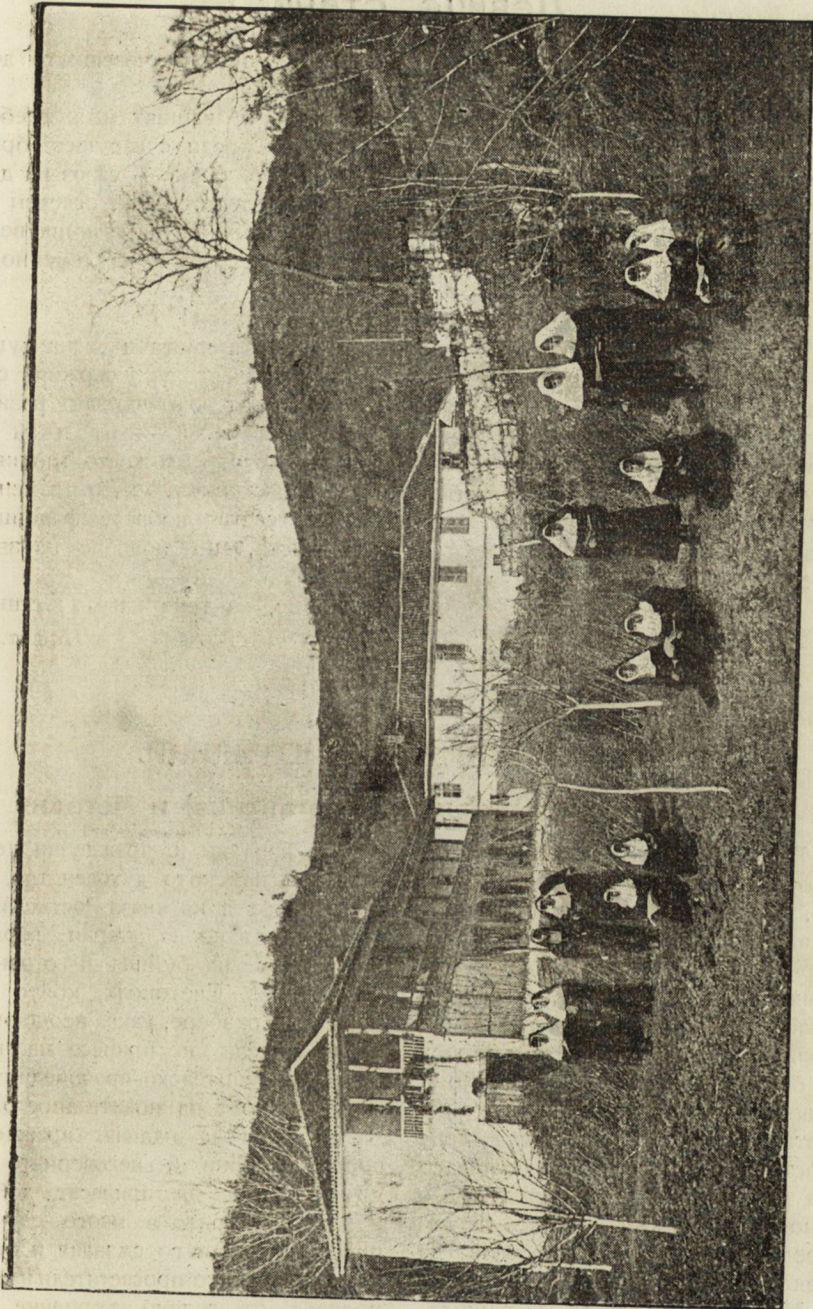
из всички области на науката: химици, геолози, физиолози, зоолози, анатоми, философи, ботаници, психолози и пр. И то хора на важни научни открития, получили премии за разни трудове, бивши и настоящи професори — първенци в научния свет. Всички те отговарят в полза на верата и Библията. И не само това. Те се изказват в положителен смисъл върху редица животрешущи религиозни въпроси, а именно: по въпроса за компетентността на науката, нейните граници и границите на религията; по въпроса за Библията, нейната боговдхновеност, историческа ценност и съвремените открития; по въпроса за сжщността на християнството, личността на Христа, учението за спасението; по въпроса за Бога като творец, Троица, обект на нашето познание; по въпроса за неверието, неговите причини и отношенията на учените към религията и християнството.

Всичко казано от учените, е от голямо значение. То окончателно разбулва твърденията на демагозите, които безподобно експлоатират с науката против верата. То дава светлина по ред въпроси за становището на науката.

Последователно ще изнесем заключенията на учените по всички гореизложени въпроси, засегнати от тех в анкетата. Най-напред ще почнем с неверието.

Архим. Ст. Абаджиев.

Сестри на „Белия Кржст“ в време на междучасие.

Девиге стани!

Христос казал: „Девиге, стани!“ ... Девиге, вжв вашите ржце е сждбата на бждещето семейство.

Станете в негова защита.

Станете срещу сжвременното разтление, срещу вжлните на разврата, срещу плжтския грех, с какжвто новите книги и новия живот сж пжлни.

Кажете, че вие ще наречете свой мжж само оня, който се отвращава от животинството, провжзгласено в моден закон: „изпитвай колкото се може повече наслаждения, не се смушавай от предразсжджците на морала. Люби, както люби зверя в гората и полската мишка в полето“.

Кажете, че не искате да знаете за такжв закон. Гнусете се от

него: той унижава човешкото достоинство.

Кажете, че вашият мжж требва да бжде свжрзан с вас чрез брак — таинство брак — сжюз на душата и телото, брак, осветен с твжрдо намерение за взаимна верност при строежа на семейното гнездо.

Девиге, стани!

Сжс своята чиста и силна душа ти още можеш да уджржиш ссеемйството от окончателно разнебитване и мжжа — от пжтя на разложението, кжм което мнозинна лнес се стремят, като заменнят златната света любов с фалшива, животинска, по подобие на звевевете.

Девиге, на тебе казвам: станни!

Павла...

Велики майки християнки.

Майката на св. св. Кирила (Константина) и Методия

В своята велика обществена дейност като учители и проповедници, св. братя Кирил и Методи са проявили вжзввишен дух и големи дарби. При най-здрава за времето си научна и богословска подготовка и знание на езици, те обладавали силна воля, постоянство, мждрост и безпримерно трудолюбие. Но и тия качества не стигали за тяхната религиозно-обществена дейност, защото св. братя трябвало да работят не само в чужда, но в много случаи вжв враждебна тем среда: на изток те требвало да водят препирни с араби и евреи, в Моравия пжк — да се защита-

ват от нападки и враждебни действия на немското духовенство, а след смжртта на княза Ростислава, Методий имало да тжрпи неразбранщините на буйния и ограничениия княз Светополк, който не можел да разбере, каква неопениима полза можела да принесе на гнарода му учителско-проповедническата дейност на новите апостооли. За да могат да надвият враждебността на едни и недоверието на други и така да принесат доббро и на хора, които в много случаи не са могли да го сжзнаят и ооценят, славянските просветители иммали потреба от големо тжрпение, а

особно от гореща обич към другите. И те наистина притежавали такава обич. За тях са били мили невежите и груби славяни от Солун до Елба, за които старото Методиево житие, наричано „панонско“, казва, че „никой никога не бил се погрижил“; тях е радвал устрема на тия прости, но добродушни хора към новата християнска вяра и към просветата, и тая работа била достатъчна да ги възнаградява за понасяните мъчности, оскорбления и лишения. Но тукмо тая радост показва, че в сърцата им е горяла любов към хората, дори към твърде далечните, дори към ония, които често не са могли да ги разберат и схванат. А кой разпалил в техните сърца такава любов? Где са навикнали те да обичат и да търпят?

Житията им, които, в духа на своето време, са имали пред вид главно да изложат великото им дело на учители и проповедници, съвсем малко говорят за тяхното възпитание; но те все пак дават да се разбере, че горещата си обич към хората славянските апостоли са развили в едничкото истинско средище на привързаност — семейството. Там са навикнали те да обичат най-напред своите, близките, а след това и по-далечните. Майка им — Мария — която имала качествата на добра възпитателка, е била пълният източник на горещата любов, що е стопляла сърцата им през целия им живот. Тя родила, отгледала и възпитала седем деца и сама отгърмила своя любимец Константин, наречен отсетне Кирил. Набожният автор на старото негово житие вижда в обстоятелството, че последния не желал да суче от дойка, Божи пръст: израслата от благороден корен

вейка трябвало да се запази незасегната от нечисти сокове, за да може предназначения за висока служба младенец да суче несекверното мляко на добронравната си майка. Важното, обаче, в случая е това, че майката не е насилила детето си да суче от дойка. Наистина, малкия Константин, който, както показва понататъжния му живот и ранната му смърт, е бил нежно и обичливо дете, здраво се е държал о майка си, чийто ласки и гореща обич инстинктивно е усещал; но какво би сторил той, ако майка му го отблъснеше от себе си? Би ли устоял пред глада и би ли се отказвал от дойка? Ала майка му, която вече била отгледала шест деца, не отригнала своето крехко любимче, не го заставила да изпитва чужди ласки, които никога не могат да се сравнят с майчините, и да се храни с чуждо мляко, защото, както казва народната песен, своя майка малко дои, много храни. И макар разказа за нежеланието на деца да сучат от дойки да се среща в много жития, а не само в това на св. Кирила, смисъла му си остава ясен: лицата, които с живота и делата си са заслужили на своите близки и са били почетени за светии, са били синове на обичливи майки, които сами са ги донели и са бдели над тях. Като жена на доста висок военен и административен чиновник — друнгар, Мария е можела да отгледа седмия си син с по-малко мжки, с по-малко безжници, но не пожелала това. И когато мъжът ѝ Лъв, щял да умира, макар бичният ѝ Константин да бил вече на 14 години, тя все за него мислела, все за неговото добро възпитание жалела. „За нищо друго не се грижа“

казвала разплакана тя, „освен за този младенец, като си мисля, как ще се нареди.“ За утеха, мжжът ѝ казал, че има надежда царя, комуто е служил честно и усърдно, да не го остави, — както се и случило.

Като наследили добри черти и като били изложени на трайното въздействие на гореща майчина обич, светите братя и сами станали извор на неизсекаема любов най-напред към родителите си и към останалите домашни, а след това и към другите хора, даже най-далечните. Дори по-твърдия Методий, който няколко години управлява славянско княжество и който по думите на старовремената му „Похвала“, действувал на война, като крилат и се явявал страшен като Самсона, Гедеона и Исуса Навина, проявявал трогателна братска обич. Той замествал майка си в грижите за нежния Константин, и когато последния бил пратен при хозарския каган да води препирни с еврейските учени, за да докаже, че християнската вяра е по-добра и че, ако кагана иска да мени вярата си, той трябва да приеме християнството, а не еврейството, Методий го придружил и го слушал като да е бил негов подчинен. От бивши управител на княжество, той, за доброто на хората, се обжрнал на един вид служител, без да почувствува обида или досада. Когато по-после братята се сблизкали в Моравия с враждебното към делото им духовенство, пак Методий главно посрещал ударите им, защото, по думите на житието, макар да си служил обикновено с кротост, можел, кога е потребно, да прояви и сила, дори ярост към неразбрано враждебни-

те, и така не оставал по-слабия Константин да се излага на нападите им. А ако у по-твърдия и властния Методий имае такава братска обич, у нежния Константин, любимеца на своята майка, обичта била още по-силна, и той я проявявал от малък не само към хора, но и към други живи същества. Така, когато любимото му соколче, с което, по примера на тогавашните високородни момчета, си играл и мислел да ходи на лов, било отнесено от силен вятър и се изгубило, малкия Константин тъгувал безутешно и два деня не ял. Тъжко за обичливия си характер, той бил повикан от царския логотет в Цариград да се учи наедно с палавото царче Михаил и да му влияе с добротата си. Когато пък порасял, и майка му видяла, че той не иска висока държавна служба, а се е предал на философско-богословски занимания наедно с брата си Методия, който също така бил оставил службата и се бил оттеглил в манастир, — остарялата вече майка, преди да умре, молила синовете си, които се готвели да възложат на раменете си тежкия кръст на общественото служение, да се не делят, а ако единия умре, другия да прибере тялото му в своя манастир. И на смъртно легло Константин, който вече приел монашество и се нарекъл Кирил, не мислел за себе си, а за великото дяло, на което били се предали. „Брате“, казал той на Методия, „ние бяхме като два юнеца, които оряха същата бразда; ето аз вече падам на лехата и завършвам дните си, а ти си много привързан към планината (манастира), но недей остава учението за нея“. Методий изпълнил желанието и на

брата си, и на майка си: не оставил учителството и проповедничеството, а още по-горещо се заловил за него; за त्याлото пък на брат си молил папата да му го даде, за да изпълни свещенна майчина воля, и щял да го получи, ако да не попречило силното желанието на римляните да остане в техния град, защото вярвали, че ще получат освещение чрез него.

Трогателна братска обич, наистина! Но извора на тази обич, както казахме, изтекъл най-напред от майката, здравия корен на великото семейство, кърмителката и възпитателката на 7 деца. Набожният автор на старите жития само загатвал за нея, като я затуля с великите ѝ синове; но, както видяхме, все ни дава възможност да разберем, колко славянските просветители дължат ней за подготовката си към своето велико

дяло. И в лицето на последните, и в лицето на много други знаменити дейци ние виждаме несъмнената истина, че, за да може човек да обича далечните, трябва да е способен да обикне най-напред близките. Който би твърдял, че не е привързан към народа си, защото горял от любов към човечеството, ако не лъже другите, мами себе си. Също така е и с човек, който не чувствава обич към околните си, а твърди, че обича народа си. Първият извор пък на всяка любов е семейството. Пресъхне ли или се размъти този кристално чист извор, малко можем да се надяваме, че ще има обич към човечеството. Щастлив ще бъде народа ни, ако има повечко майки като любвеобилната майка на св. Кирила и Методия.

Ю. Трифонов

Върху гърдите на мъченика.

Това е едно от най-трогателните повествования из миналото . . .

Подземен затвор.

Светлината едвам се промъквала през малкото прозорче, което е на покрива.

Затвора е пълнен с християни, които всека минута чакат да приемат мъченически венец.

В своето очакване на вечно единение с Господа тех не ги оставя жаждата на общение с Него чрез Божествената литургия.

Обаче как и где да я извършат? Пресвитер Лукиан е тук. Но нема олтар.

При това и пресвитерът лежи свързан с гърба върху остри кремъжи.

А тоя ден е великия празник

Богоявление . . . Тежко е на душата без литургия.

И ето, неочаквано за всички, Лукиан се обръща с думите:

„Братя, застанете около мене. Станете храм Господен“.

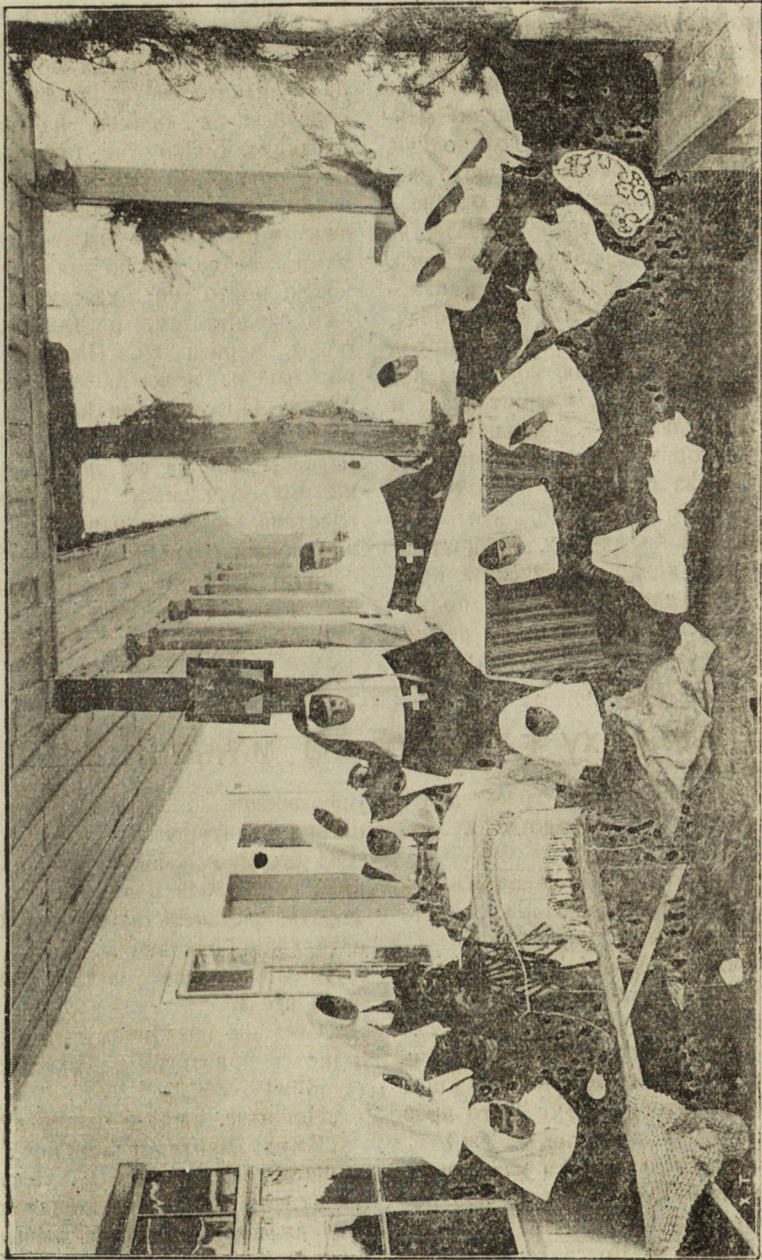
Те заобиколили пастиря като с жива стена.

„Сега ще извършим литургията и ще се причастим с божествените тайни . . .

„Но, отче, къде е престола“?

„Върху моите гърди ще извършим литургията . . . Нека те бжлат жив престол на живия Бог“.

И върху гърдите на мъченика била извършена литургията — тогава, когато чистата кръв на мъченика омивала острите кремъжи и пода на заговора. *Олга Даскалова.*

Сестрите на "Белия Кръст" на работа в шивалнята.

Религиозния живот в Америка.

В целия цивилизован свет нема по-религиозен народ от американския. При разните конгреси и законодателни събрания духовенството взема живо участие и с негова молитва се започват заседанията. Търговията със спиртни питиета около църквата е строго забранена. Във всички народни училища занятията се започват непременно с четение от Библията. В Пенсилвания, напр., конституцията изисква от кандидата за държавна служба да подписва декларация, че верва в Бога и в наградата в бъдещия живот. Конституцията в щата Мариланд дава права само на верващите в Бога. В училищата, освен четението на Библията, понекога се пеят и религиозни химни и псалми Давидови. При училищните тържества обикновено речите се произнасят от духовните лица и проповедници.

Религиозното възпитание на американските студенти е големо. През време на своите разходки, около брега на некое очарователно езеро, в горите, сред полето и пр., наместо да пеят други песни, пеят разни религиозни химни. На много места начело на университетите и училищните колегии стоят ректори из средата на духовните лица.

Наистина чудно нещо! Америка, по своя умствен характер, по своята култура, е страна на позитивните знания, положителната наука, страна на техниката. Там физическите, естествените и техническите науки заемат първо място, а при това с всички тия знания в тесна връзка е християнския мироглед, дълбоката и пламенна вера в Богочовека. Там умствения жи-

вот и литература сж проникнати с религиозен елемент. Американската младеж е много отзивчива към духовните въпроси...

Библията се е въплотила в целия умствен и нравствен строй на американците. Тя е не само настолна книга, но действително се намира постоянно в ръцете, в мислите и в сърдцето на народа. Не казвам, че тя се среща преди всека друга книга във всеки дом, във всеки хотел, ресторант, но вие ще видите, че текстове от нея се печатат върху визитни картички, върху вратите, ще ги срещнете даже и в обявленията по вестниците.

В 1881 год, се появи в Америка новия превод на Библията на английски език. Две недели преди отпечатването му и във вестниците, и в обществото, се говори, само за тоя превод. И това не беха празни думи. Още в първия ден на неговото появяване, в НюЙорк се продадоха 300,000 екземпляра, а на другия ден — 200,000 и пр. Един вестник в Чикаго, който е далеч от Ню Йорк 2,200 километра, за да запознае по-скоро своите многобройни читатели с новия превод, по телеграфа във вид на кореспонденция, напечата целото евангелие от Матей, а в първия след това неделен брой напечата целия Нов Завет в 500,000 екземпляра, които беха разпродадени в течение на един ден по 5 цента екземпляра.

На страниците на американските вестници и списания често се срещат статии по разни богословско-религиозно-философски и нравствени въпроси, по които у нас се

пише само в духовните списания. Църковната проповед в Америка се ползува с голямо уважение. Тя е грамадна обществена сила. Добрият американски проповедник, какъвто е например Бичер, брат на знаменитата писателка Бичер-Стоу, авторка на всемирно известната повест „Чичо Томовата колиба“, е голяма знаменитост. Проповедите на Бичер почти всекога се предават по телефона във всички американски вестници и даже в Европа, напр. в Англия.

Американците твърде ревностно пазят всичко, което се отнася до религиозния живот. Тъй например, празничния ден в Америка се пази с необикновена строгост. В този ден се затварят не само всички магазини, кафенета, кръжми, фабрики и пр., но даже и обществените библиотеки, за да не се лишават от празничния отдых служащите в тях.

Религиозно-нравственото възпитание на децата в Америка стои много високо. При всяка църква непременно има неделно училище, намираще се под надзора и ръководството на свещеника. Училището, в което обикновено има по няколко стотици и даже хиляди деца, се разделя на групи от 5—10 деца и всяка група се ръко-

води от особен учител или учителка. Ясно е, че при такава система е нужен грамаден учителски персонал. Той с голяма ревност се попълва от самите енорияши, преимуществено младежи от двата пола.

В училището на всеки ученик се дава особен лист, гдето е напечатан целия урок, който той трябва да научи за следващия път. Обикновено урока се състои от няколко стихове от Библията, най-важните от които непременно трябва да бъдат изучени наизуст, и от няколко пояснения към изучаваното място. Тук с особен шрифт е напечатан тъй наречения „Златен текст“, т. е. текста, който изразява същността на целото нравоучение, съдържаше се в заучваното място от Библията. Вжобще в този лист се съдържа такова количество полезно знание за децата и даже за възрастните, че след неговото заучаване целото място от Св. Писание става напълно ясно за всяко дете. Учението се започва и свършва с обща молитва. Помежду занятията се пеят свещени химни, изучавани от децата, които с особена радост тичат в казаните училища...

Д-р по медицината
Н. Я. Пясковски.

Бесовете на разрушението.

Едно из действащите лица у един писател казва следните думи:
— „Всички вие безумно погубвате човека и, благодарение на вас, скоро на земята няма да остане нито верност, нито чистота, нито способност човек да се жертвува. У всички ви има бес на разрушение“...

Бесове на разрушението! Колко подхожда това название за целата плеада нови писатели, които, като се скриват зад разни гръмки имена, пушат на бел свет произведения — чиста порнография! Колко добре това название характеризира дейността на ония наши белетристи и поети, които се стараят да

унищожат всички устои на нравствеността, всички понятия на приличие и пълният литературата с калта на разни извратени и болезнени прояви на живота!...

Всека прочетена книга оставя у читателя, а особено върху младия, неопитния, доверчивия, известна следа. Появяването в книжния пазар на книги от кално, безнравствено съдържание, разговорите за тия книги, техното критическо разглеждане, колкото и строго да е то, — всичко това не може да не разпространява идеите на въпросните книги, не може да не помага на нравственото разлагане на читаещата маса, не може да не внесе в техната душа зараза. Примерът на разните „бесове“ е заразителен.

Наистина, има хора, които, подобно на Спенсера, намират, че уж „нема лоши книги, а има лоши хора, които заемствуват от книгите лошото“. Но в нашето време — време на повишена пълтска чувствителност — книгите на белетристите-порнографи сж тласък за извратяване на чувствата.

Но „бесовите на разрушението“ се обличат в ролята на моралисти. Те се стараят да убедят себе си и другите, че сж художници и, като такива, имат право да пишат от натура, и че те проповедват не безнравствени идеи, а култа на красотата в неговите разни видове, че техната цел е да извикат отвра-

щение към едни или други ненормален вид полови отношения и пр. и пр. Обаче всичко това е само думи и думи. В душата на всички тия моралисти нема нито капка нравствено чувство. Почти всички те сж хора с болно въображение, хора с извратени чувства. В своите произведения те рисуват личната си болест под вид на обществен недъг или пък пороците на оня кръжок, в който те се движат.

Един знаменит литературен критик верно казва, че „за да можем напълно да разберем и оценим произведенията на литературните творци, трябва обстойно да се запознаем с техния живот, с условията, сред които сж били поставени да творят и действуват“

Вжз основа познаването именно на тия подробности ще може да се обясни появянето на „бесовите на разрушението“ в най-новата литература. Но частният интимен живот на писателите, според съществуващите обичаи, не подлежи на критика. Ето защо, „бесовите на разрушението“ безнаказано играят рол на пророци и никой не се решава да махне от лицето им маската.

Наш дълг, обаче, е да се пазим от порнографната литература. Да пазим от нея и децата. Презрение към тая литература, която разлага моралните устои на живота. Сжжаление към нейните автори!

Н. Д-р Христова.

Разпространявайте „Христианка“, епизод за християнското семейство!

Златни песъчинки.

В южна Франция и другаде, дето има златоносни реки, често ще видите невръстни деца и неспособни за тежка физическа работа бедняци да събират златни песъчинки по полупресъхналото дъно на некоя такава река.

И световната литература е такава златоносна река: и в нея Бог от векове сее такива песъчинки. Тези златни песъчинки сж дълбоките и мъдри мисли, изказвани в разни времена от разни хора. Това сж мисли, които понекога с внезапен блесък осветляват и стоплят душата, — мисли, които трябва често да си спомняме, — мисли, сжгласно които трябва да живеем.

Под наименованието „Златни песъчинки“ редакцията ще се стареа да подбира мисли на велики духовници, философи, поети, социолози и общественици, които заслужават най-широко разпространение.

О, мои златни песъчинки, — вие, на които единствената цел е да осветлите душата! Нека ви тжпчат, презират, — достатъчно е да внесете поне малко светлина в няколко добри души, на които не стига бодрост на духа и ясно-та на пътя, за да започнат да работят!

*

Два леки пътя водят към небето: за бедния — тжрпението, за богатия — милостинята.

Видиш ли нивята и великолепните здания? От как сжществуват те, колко пъти сж променявали своите стопани. Били сж собственост на едни, после — на други; преминали сж после в безброй други ръце, за да станат собственост на тези, които днес ги владеят. Нищо не е наше!...

А какво е наше?

— Душата!

За нея трябва да се грижим най-много.

Св. Василий Велики.

*

Колкото много грехове и да има човек и колкото и големи да сж те, — Божието милосжрдие е още

по-големо. Защото, както Бог е безкраен, така и милосжрдието Му е безкрайно,

Св. И. Златоуст.

*

Жените сж наистина най-близките приятели на вечното, което ни заобикаля. Те знаят да го срещат с преданната нежност на дете, което не се бои от своя баща.

М. Метерлинк.

*

Онова, което ни отличава един от друг, — това сж нашите отношения към *безконечното*. Ако е верно, че творението не е спрело при човека, и че има по-висши сжщества (ангелите), които невидимо ни заобикалят, то тези сжщества главно за туй сж по-висши от нас, защото имат към *безконечното* такива отношения, каквито ние дори не подозираме.

М. Метерлинк.

*

В моменти на сериозни душевни преживявания душата се пробужда. Ето защо, може да се каже, че в сжщност ние се раждаме в деня,

когато за пръв път дълбоко сме почувствували, че в живота има нещо сериозно... Ние може по този начин да се раждаме и повече от един път; и при всеко такова раждане се приближаваме по една крачка по-близу до Бога.

М. Метерлинк.

*

Нима трябва да чакаш майка ти да умре на ръцете ти, или детето ти да избегне некое корабкрушение, или сам ти да се спасиш от смърт — за да разбереш най-сетне, че живееш в един не-

понятен свет, в който ти еднжж за винаги се намираш и в който има един Бог, Който, макар и невидим, живее вечно със Своите творения?

М. Метерлинк.

*

Най-малка промена във верванията у един народ изменява съдбата му.

Густав Л. Бон.

*

Една минутка мълчание често пъти спестява спорове, които могат да ви отнемат часове.

Сестри ревнителки на „Белия Кръст“.

Според чл. 4 от устава на „Белия Кръст“ сестрите на братството се делят на: действителни сестри-монахини, сестри ученички-послушнички и сестри ревнителки-сжтруднички. Според чл. 8 от сжщия устав, сестри ревнителки сж всички госпожи и госпожиди от източно-православно изповедание, отличаващи се с благочестив живот, които ввсцело прегжрнат задачата на „Белия Кръст“ и при своето положение и условия в своето местожителство от сжрдце и душа му служат. А понеже „Белия Кръст“ е сжздаден в *помощ на благотворително-просветното дело на Цжрквата, на нейната вътрешна мисия*, служението на ревнителките се сжстои в служение именно на тая мисия — било направо в енорийските братства, било чрез развиване дейността на „Белия Кръст“. По частно, служението на сестрите ревнителки се сжстои:

1) Да вземат живо участие при организирането на енорийските братства, като се постараят даже да послужат за техни първоначални ядки; да бждат най-ревностните дейни братствени членки, десна ръка на енорийския си свещеник в работата на братствата. А тжй като на братствата предстои да споят енориите в здрави цжрковни единици, за която цел ще си служат с ред хуманитарно просветни средства, на сестрите ревнителки на „Белия Кръст“ предстои да бждат първи в редовете на работниците, под непосредственото ръководство на свещеника.

2) Да разпространяват сп. „Християнка“, изданията на „Белия Кръст“ и вжобще духовната литература.

3) Да сжбират помощи в полза на фонда на „Белия Кръст“ при св. Синод — било при общите сборове за тая цел, било при всеки подходящ случай на рожден, имен

ден, свадба, кръщение и пр. на християните в района, било чрез носене в църква на дискус за „Белия Кръст“ и да се грижат за редовното изпращане на събраните суми в Св. Синод—фонд „Бел Кръст“.

4) Да жертвуват по съвест всичко свое *свободно* време Христу и през него време да работят върху горните свои задачи, да изучават верата си, да се подвизават в християнските добродетели и да се стараят да бъдат образцови християнки.

5) Да бъдат в близко писмено и духовно общение с братството на „Белия Кръст“ и при всеки удобен случай лично да го посещават, за да си отдъхнат в взаимно духовно единение и молитвено упражнение.

Хуманитарно-просветните пък средства на енорийските братства, за които се говори по-горе в края на първа точка, са братствата:

а) да изучават духовните и материални нужди на християните в района си да посещават болните, бедните, сполетелите ги нещастия и да им се притичат с материална или духовна помощ; б) да следят за дейността на всички чужди пропаганди, сектански гнезда, средствата и метода на техната дейност и да държат в течение енорийския свещеник, като му помагат за парализиране на дейността им; в) със Св. Писание в ръка да посещават семействата в района на братствата, да беседват с домашните по духовните предмети, да ги увещават и упътват да се пазят от лошото, да се подвиза-

ват в добродетелите, да посещават църква, да прибегват към молитва и свободното си време да използват в изучаване на своята вера и в служба Богу; г) под ръководството на енорийския свещеник и заедно с него да уреждат беседи, сказки, духовни концерти, излети, енорийски подвижни библиотеки и пр.; д) да се приближат до всички благотворително-просветни институти в църковния район, да ги проучат най-старателно в секо отношение, да вземат участие в уредбата им, ако не целата им управа в ръцете на братствата — чрез влизане в техното управление и духовно ръководене на живущите в тях и пр.; е) да съставят християнски младежки дружини, за които да устройват съответни беседи, излети, да ги обучават в пение и пр.

Приемането и провъзгласяването на ревнителките става от управл. на братството на „Белия Кръст“ и се утвърждава от Св. Синод. Те носят знака — на „Белия Кръст“, на моравата лента предвиден в член 9 на устава.

Управлението на „Белия Кръст“ апелира към всички добри и преданни християнки да прегърнат задачите на сестри ревнителки и да станат такива. За тая цел трябва да изявят своето желание до управлението на монастиря с писмо, подкрепено с заверка от енорийския свещеник, че отговарят на условията. Ревнителки се дият при всяка енорийска църква в царството най-малко по 10 души.

От братството на „Белия Кръст“ на Българската Църква.

Изповедта.

Изповедта е едно от важните тайнства в нашата Църква. Тя води началото си още от появяването на греха. Нашите праотци Адам и Ева изповедаха първия свой грях пред Бога.

— Ева ми даде от плода, ядох и сжгрехих, отговорил Адам на Бога.

— Змията ме излъга и сжгрехих, заявява Ева, когато Бог я потърсил.

В книгата Числ (5 гл. 6 и 7 ст.) се говори за длъжността на всеки човек да изповеда греховете си.

Премъдрият Соломон в своите притчи (гл. 28, 13 ст.) говори, че който крие греховете си, не успява, а който ги съзнава, той ще бъде помилван.

Мъдрия Сирах (4 гл. 30 ст.) казва: „Не се срамувай да изповедаш греховете си.“

Цар Давид изповедал своя грях пред пророка Натана.

А когато Св. Иоан Кръстител се явил на проповед в Юрданската долина, всичкият народ се стичал при него, *изповедал греховете си* и се кръщавал.

Всички народи считат за необходимо да изповядват греховете си. У всички е имало духовници, изповедници, лекари на душите. Изповедта се явява като лекарство, потребно за поразената от греха човешка душа. Ние чувствуваме това от обикновения си живот. Когато нещо ни тежи на душата, ние търсим некому да го кажем — да споделим. А колко много тежат греховете! Как измъчват те човешката душа!

Нашият Спасител дойде да потърси и спаси грешните и погина-

лите. Той препоръчва да се оставят 99 овци и да се потърси едната — загубена. И затова Той остави лек за грешника. Посочи път, по който човекът християнин може да се ползува от духовните блага. Той остави Своите апостоли. Даде им власт. Облече ги със сила от горе, със силата на Духа Свети: *Приемете Дух Светий. На когото простите греховете, ще му се простят, на когото задържите, ще се задържат.*

Апостолите и техните приемници — архиерите и свещниците, Спасителя постави за лекари на човешките души. Постави ги да бъдат свидетели на човешките грехове и глашатая на Божията милост и всепрощение.

Христос им даде власт, да *прощават, да свързват и развързват*. Оттук следва, че те трябва да знаят греховете на християнина, за да ги простят. На това се основава тайнството изповед.

Това е необходимост за човешката душа. То е първото стъпало от стълбата към съвършенството. Който не съзнае своя грях, той нема да отбегва от него! Който не сломи свята гордост да се изповеда пред Божия служител, той се противи Богу и служи на дявола.

За да бъде полезна нашата изповед, тя трябва да бъде *пълна*. Ние трябва да открием пред Бога и Неговия служител всичката си душа, целото си сърце, всички тайни и греховни мисли и желания. Бог знае нашите грехове. Той ги вижда още, когато се зараждат в гърдите на нашите сърдца. Той е бил при нас в

скришната стая, когато, далеч от погледите на човешкото око, сме извършили грях. Нима от него ще скрием нашите грехове? Той дълготърпеливо чака сами да се признаем, сами да се погнусим и отхвърлим греха. Да открием безаконията си, да отворим раните на болната си душа.

Когато отиваме да се лекуваме, ние не крием болестта си. Напротив, стараем се как по-добре да осветлим, да разкажем на лекаря какво и къде ни боли. Тъй нека постъпваме при изповедта. Нема нужда да говорим за чуждите грехове, или да осждаме другите. Това нищо няма да ни ползува. Безполезно е да изброяваме какво не сме направили. Требва да кажем какво сме сторили. Има ли нужда да разказваш на лекаря къде не те боли. Това няма значение за твоето излекуване. Не треба да измисляме извинения за греховете си. Ние треба да ги кажем, а свещеника ще ни каже чергт.

И да ги кажем с сжкрушено и смирено сжрдце. Да застанем подобно да митаря, и смирецо с пълно разкаяние да извикаме: Боже, бжди милостив към мене, грешния. Да плачем за греховете си сега, за да се развеселим, когато получим големата награда на небесата.

Изповедания веднаж грях да не повтаряме. Който след изповедта на греха се върне пак да го върши, прилича на кучето, което се връща да яде бжлвача си. Който повтаря изповедения грях, той разпхва на ново Христа, той лже Бога, той претрупва душата си с нови и по-страшни грехове.

Нека по често прибегаваме до изповедта. Нека проверяваме, душата си! Нека пречистваме сжрдцето си. Чистите по сжрдце ще видят Бога. Светлите души ще сжздадат нов, чист, светъл живот, изграден върху Божието слово.

Отец Геннадий.

Христос възкресе!

За великия християнски празник — Пасхата, редакцията мислеше да излезе с втората, пасхална, книжка на „Християнка“. Технически и други причини попречиха. Редакцията счита за свъй дълг да не отмени читателите си без поздрав с „Христос възкресе“!

Пишем, обаче, тия редове под тежките впечатления на три грозни убийства, извършени днес, посред ден, в столицата от един млад 20 годишен момък. Спечквва се той момък с две лица, изважда револвер, стреля върху едного и хуква да бега. Преследван по улиците, той

зястрелва двама, и най-послед, и себе си, като оставя бележка:

„Ангел — анархист от Ямбол“.

Такива убийства зачестиха.

Преди време четохме за „Кибритя“ и „Личката“. По рано — за други, трети, четвърти.

Мислим ги тия хора за апаши, разбойници:

Анархистите, обаче, чрез своите органи и обявления, залепени по улиците из София, заявяват, че това не сж разбойници, а идейни техни другари, с които те се борили до последния момент.

„Борили се!“

За какво и как?

— С оръжие в ръка против неправдите в живота.

„Това сж мощни борци за правда и любов... Трупове ще сложим. Кървава баня ще направим. И над тая баня ще грейне ново слънце и нов живот на щастие!“

Така пишат те из своите печатни органи.

Проповедници на любов и правда, на нов живот и ново слънце, докарани с бомби, парабели, трупове и кървави бани!

И болшинството от тия проповедници сж млади хора, отчаяни от живота и търсещи спасителен брег от неговите неправди!

Каква заблуда! Какви погрешни схващания!

Любов, правда и . . . кървави бани, трупове, парабели, бомби!

Мислите ли, мили синове на майка България, че даже и да успеете да премахните с кървавите бани днешните тегла и неволи и техните виновници, при новото слънце, нема да се явят нови неправди, щом ще възпитавате човечеството с бомби и парабели?! . . .

Новото слънце и новия живот ще дойдат само с облагородяването на човека, а не с озверяването му!

Това облагородяване ще стане не с проповед за нищожеството на човешката личност, не с проповед за човека, че е животно, че тук на земята всичко се свършва и пр. Не!

Ако би била верна тая проповед, вашите бомби и парабели сж малко.

Дайте още и още бомби и парабели! Не. Дайте нещо по силно, за да унищожим в миг не само неправдите, но... целия свет! Целия свет да унищожим! Сам по себе той ще бжде глупост.

Но не! Той не е глупост. Велико е неговото предназначение. Велика е човешката личност. Тя има божествен произход. Тя е безсмъртна!

И само проповедта за това нейно величие, за нейното безсмъртие — само тя е в състояние да превъзпита и облагороди човечеството и живота!

Христос възкресе! млади и мили синове на България!

Този е великия принцип на световната обнова.

Той бавно действа, но гради сигурно. Не пречете с вашите бомби и парабели. Те само рушат — не създават. Техното слънце е мрачно, кърваво, тъмно!

Христос възкресе! млади и скъпи синове на България.

Само тоя велик принцип, само тая радостна истина, може да докара светло, животрептеще слънце, правда и любов в света!

Опомнете се. Напуснете пътя на отчаянието си!

Христос възкресе! добри християни!

Напред с проповедта за възкресението на човешката личност, за нейното безсмъртие и велико предназначение! Тук е спасението на света. Напред!

Христос възкресе!

БЕЛЕЖКИ.

В братството на „Белия Кржст“. Там сж постъпили 20 естри. Те живеят на пълно общжителни начала, в основата на които е верата в Христа.

Освен редовното църковно правило, сестрите имат теоритични и практични занятия. Теоритичните сж по: Св. Писание, Литургика, Обща Църк. История, Катихизис, Българска Църковна История, Българска Литература, Математика, Източно и Западно пение, славянски език; а практичните сж: по готварство и домакинство, шев, бродерия, шиене на църковни одежди, работа в манастирския разсадник по овощарство и градинарство. Освен тия предмети, сестрите ще изучават иконопис, музика, хигиена, физиология, отглеждане болни и педагогика.

Приемането на сестри в братството продължава. Приемат се лица с най-малко петокласно образование.

Райони комисии в София на работа в полза на „Белия Кржст“. В София при всеки църковен район се вече сжставиха комисии от ревностни християнки за сжбиране помощи за „Белия Кржст“. За сжставянето им се прибегна до лични писмени покани, отправени до ревностни християнки, посочени от енорийските свещеници. Сжставените комисии на 4 март пред обед се сжбраха в църквата „Св. София“, гдето при пението на 15 сестри от братството на „Белия Кржст“ се отслужи от 4 свещеници молебен. След това комисииите, с по една сестра от братството, почнаха да посещават домовете, за да записват абона тиза „Християнка“ и да сжбират

помощи. При тая своя работа те раздаваха книжки от периодичното издание на „Белия Кржст“ *„Вера и Живот“*.

Химн на „Белия Кржст“. „Белия Кржст“ има свой химн, композицията на който даваме на друго место в тая книжка. Химна е любимото пение на сестрите от братството на „Белия Кржст“. Добре ще бжде тоя химн да бжде разучен от всички братства и пет, като победна техна песен.

Религиозни песни. Успеха с химна на „Белия Кржст“ даде идеята да се изберат добри религиозни стихотворения и да се нотират на подходни мелодии за пение в братствата и по домовете. С тая работа се нагрбва „Християнка“, като последователно ще печати такива песни.

Мжченичество за верата в Русия. Руската църква е подхвърлена на нечувани преследвания от страна на болшевишката власт. В последно време тая сжветска власт е отишла много далече; тя е започнала публично да се надсмива и кошунствува с верата и с всичко свето, като е забранила преподаването на Закон Божи било по училищата, било частно по домовете. Срещу тия богохулни разпоредби в разни градове се обявили много свещеници (за сега се знаят 14 души), които от църковния амвон проповедвали. За тая им постъпка сжветската власт обвинила свещениците във възставане против държавния строй и ги осждила на застрелване, което на третия ден след проповедта на свещениците било изпълнено. Въпреки всичко това руското духо-

венство не мжлчи. Много, много мъченически жертви даде Руската Църква и особено духовенството в защита на верата.

Колкото, от една страна, това да е печално, толкова е и радостно. Новото мъченичество в Руската Църква неопровержимо говори, че е *силна верата Христова*, че нема да се изгуби, а в скоро време ще се издигне над врага. Учение,

което е способно да дава мъченици измежду своите подражатели, никога нема да пропадне. Дело, за което мъченически се жертвуват неговите проповедници, е съдено да живее. Вера, за която приемат мъченически венец нейните изповедници не може да умре, а, напротив, кръвта ще я засили и обнови. Силна е нашата вера, непобедима е! Това се доказва от новото мъченичество в Руската Църква!

Домакински известия.

От няколко места ни запитаха, ще поместваме ли и материали, които интересуват християнката като добра, трезва и пестелива домакиня. Не само, че ще поместваме такива известия и бележки, но ще се стараем, при сътрудничеството на нашите добри читателки, да разширим и разнообразим този отдел. Ще печатим: кратки запитвания по разни домакински въпроси; отговори, ако такива постъпят в редакцията; кратки сведения за живота на християнката домакиня в чужбина; вести за разни домакински изобретения и пр.

Германката като домакиня. Германката е известна с своята домакинска ревност. Преди всичко тя е точна и упорита в всичко, което е длъжна да извършва в своето домакинство. Тя си държи сметка за всека похарчена през месеца стотинка. На 1 януари тя си подчертава в календаря именни и рождени дни на всички свои близки. Тя обича чистотата и реда. Целият ѝ домакински инвентар е винаги приведен в известност, добре сортиран, подреден и запазен. Тя храни доб-

ре своето семейство; нейните деца сж бърди и здрави. Тя е пестелива. Тя има малка домашна аптека. Тя използва всеко парченце плат, всеки ступен сжд. Всичко, което би могла да изработи в къщи, тя се старае да го изработи. Тя усърдно следи всички женски, особено домакински, списания. Особено днес, когато животата е посжжпнал, тя напруга всичките си сили да облеghi семейството си: счупи ли се држжката на чаша, тя ѝ изплита специална подложка с држжка и поставя чашата в нея; ламтения абажур ли се продере, тя сама го преработва и го прави още по-красив; чанта за покупки ли ѝ трябва, тя си я изплита сама. Тя не се срамува сама да мие и чисти своя дом.

Ето защо често в дома и на работника ще видите образцова чистота, удобство, дори и пияно. Сжс пестиливостта си тя като че ли удвоява материалните приходи на семейството си.

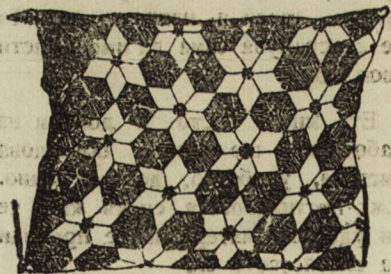
Право казва народжт — че, ако мжжжт внася с товари, а же-

ната изнася с игла, кжщата все ще бжде праздна.

Как може да залепим счупена мраморна плоча. Лепилото се приготвява от белтжк и прах от негасена вар. Требва да се приготви малко количество смес, защото бжрзо се втврдява. Стените на чупката се намазват с тази смес и леко се притискат една о друга; отстранява се излишното, и така слепената плоча се оставя няколко дни да схжне. Политурата се вжзобновява чрез терпентиново масло: трие се плочата с мека кжрпа.

Вжзглавница от ненуждни парчета плат. У нас се работят такива вжзглавници и покривки. Тук даваме образец за такава вжзглавница, която трябва да се изработи от два вида плат, като се изберат цветовете, които си отиват едни с други (напр. оражнев и синйо-виолетов; зелен и червен и пр. или пжк от плат с един сжщ цвет, но в разни тонове). За звездите да се вземе по-светлия цвет.

Най-красиво излиза, ако звездите сж зелени; тогава за останалите еднообразни фигури може да се употреби плат сже всекакжв по джмен цвет. В средата на звездите (цветя) да се бродират в кржг тичички чрез златожжлта коприна.

Вжзглавница, изработена от непотребни парчета плат.

Всека звезда се сжстои от по 6 еднообразни ромбчета, всеко от тех е длжго 7 см. Всеко тжмно поле (между звездите) се сжстои от по 3 такива ромбчета.

Изработва се така. Взимат се парчета от мукава и се изрезват необходимото число ромбчета. Най-напред си начертайте трижгжлник (равностранен), с височина 3·5 см. После го удвойте и ромбчето е готово. Около тези ромбчета изпжнете от кжм лицето парченцата плат, като ги зашивате от кжм опакото с едри и редки бодове. Облечете ли ромбчетата, прикачете ги едно кжм друго, като ги прилепите едно кжм друго с лицето и ги зашивате от опакото.

По какво се познава чистия вжлнен плат. Често вжлнените платове сж или примесени с памук или сж направени от т. н. изкуствена (т. е. извадена от стари вжлнени платове) вжлна.

Отличителните белези на чистата вжлна сж: при добро качество платжт е мек и еластачен и при смачкване не дава падащи косми; изтегляте една нишка и я опжнете — чистата вжлнена нишка по скоро ще се разточи, отколкото да се скжса; ако запалите такава нишка, мирише на изжрена коса, гори бавно, без светжл пламжк, лесно се гаси и не остава пепел.

Зкуствената вжлна се добива чрез префабрикуване на вжлнени парцали. Плат от такава вжлна е тежжк, груб, твжрд, никога нема ясна и чиста боя, кжса се лесно, дори ако се натисне с пржст вжрху плата; такава материя бива хвалена от продавача, че „тегнела много“.

Книгопис.

„Вера и Живот“. Под това заглавие „Бел Кръст“ започна да издава периодични религиозно-нравствени илюстрирани листове от по 4 страници. До сега сж издадени 12 броя, а именно: № 1 — *Така е без Бога, най-черния компас*!; № 2 — Развлечения или църква?; 3 — Истинската красота; 4) — Изповед и св. причастие; № 5 — Нашия дълг; № 6 — Величието на жената; № 7 — Нашето религиозно невежество; № 8 — Ако слушаш гласа на Господа; № 9 — То е проповед на отчаянието; № 10 — Не убий!; № 11 — Светлината изгасиха! Маяка отнеха!; № 12 — Огледай се!

Листовете сж предназначени за четиво на широката маса. Всека една тема може да бжде използвана за духовна беседа. Комисиите в София по събиране помощите за „Белия Кръст“ раздаваха даром от тия листове на далите помощ. Много свещеници и ревнителите на духовно четиво ги изписват за разпространение. Един лист струва 50 ст. Прави се 20% отстъпка.

Изписват се от редакцията на „Християнка“.

Ив. С. Марковски. Християнски брак или свободна любов. София. Печатарска производителна кооперация „Съгласие“. 1922. Стр. 36. Цена 5 лева.

През изтеклата 1922 година нашата литература се обогати с една хубава и сериозно-написана книга, посветена на семейството. Книгата добива особена цена като се вземе пред вид, че упадъжка на чистия семеен живот напоследък у нас почва да взима застрашителни

размери. Нравствения упадък почва да взима ежедневно своите жертви. Намалиха хората, които скромно се отдават на духовна работа; намалява броят на чистите девичи и момци; дори семейни хора се отдават на разврат и опропастяват себе си и семействата си. Наедно с това броят на заболялите от страшни венерически болести ежедневно расте. Наложил се и медицински преглед на ученици и ученички. Сам министър-председателя каза в парламента, че резултатите били грозни и отчайващи.

Балове, танци, увеселения сред разгулни жени, леки заведения, парфюми, лукс — ето центъра на сегашния живот. Ламтеж за пари и наслади! Но... и черен облак се надвесва над родината ни. Требва да се вземат мерки. Требва да разкрием на всички колко опасен е разгулният живот, колко пустота и отчаяние поражда той в душите и от друга страна да разкрием — колко радости крие в себе си чистия семеен живот.

Такива мисли сж побудили автора да напише разглежданата книжка. Книжката разглежда: съвременния полов кризис, бракът и християнството, свободната любов, брачния идеал. На стр. 32 и 33 авторът дава десет правила за разумните и благородни мъже и един „химн на любовта и брака“, в които между другото четем следната изповед на добрата съпруга:

„Милий мой! аз не сжм силна. Не мога нищо повече, освен да те обичам, да се грижа за тебе. Аз нямам твоите силни мишци, и ако дъл-

го се замисля върху някой заплетен въпрос, то кръвта ми се изкачва в мозъка и глава ме заболява. Не е моя работа да знамирам... Защо? Аз чакам всякога тебе. Ти си творец на твоето и мое щастие, ти си, който с силата си, с духа си, ми приготвяш едно гнездо, един благ кът под слънцето. За тебе живея, в тебе живея аз!".

В такъв дух е написана книгата. Ние я препоръчваме горещо на нашите читателки. Всеки може да си я достави от автора (София, Св. Синод).

Юлия Петрова

ПОЩА.

Писмата, които от много места получаваме, показват колко навременно се явява „Християнка“ и каква голема празнина в нашия духовен живот попълня. Ние ще цитираме някои от тях писма.

К-ц. Свещ. И. А-лв. пише:

„Много ме радва появяването на „Християнка“. У нас жената по-вече е привързана към църквата и с това списание, дано още по-вече се привърже. Ще се помъча да събера повече абонати, но само едно ще моля: Християнка да се списва на по-лек език, да има повече примери за християнски живот, а по малко правила и да се обяснява чистото Христово учение.“

Плевен — Г-ца Л. Д. пише:

„Възхитена от хубавото начинание да се издава едно първо по рода си християнско списание у нас и то за българи християнка, бързам да стана негова абонатка, за да имам възможност да черпам пример и поука в Христовото дело.“

Да благослови Бог това начинание, щото по-скоро от периодическо да стане неделно, за да може навременно да удовлетворява нуждите така потребни и навремени за съвременната жена-християнка.

Стига е чела тая жена романи от различен калибър.

Време е истинско и здраво четиво да ѝ се даде.

И ето, с това начинание една вопиюща нужда, празнота се запълва в нашия християнски живот“.

Самоков — свещ. М. пише:

„Позива „Към българи християнка“ от „Белия Кръст“ на Българската Църква се прочете от председателя на Братството на 3 март, т. г., в църквата „Покров Пресвятия Богородици“ в девическия манастир, защото се очакваше в тоя ден по-пълно събрание, каквото тогава и стана на вънбогусложествената беседа. Всички присъстващи членки с радост посрещнаха появата на тая необходима и навременно списание „Християнка“, ръководено от видни в Българската Църква духовни ръководители, учители и писатели.“

Братството до днес има 1267 души, и всеки неделен ден се прибавят нови. Настоятелството не може да скрие радостта си, че с помощта на сп. „Християнка“, то още повече ще се разшири и засили. Всички членки на Братството с нетърпение очакват да видят първата книжка на „Християнка“ от абонираните се за сега, за да ги последват още много“.

А-р. С. Д-ва. пише:

„Вестта за издаване списанието „Християнка“ дълбоко трогна душата ми и чувство на небивала радост ме облада. Това е първото списание, което се обръща към християнките и което се явява като единствен техни орган, чрез който те ще могат да сменят мисли из областа на своя християнски семенен живот. Това е първото слънце, което изгре на изток и което ще стопли огриженото сърце на жената-християнка. Несъмнена истина е, че стълбове на обществената нравственост сж майките. Обаче, въпреки това грамадно значение, те до сега немаха нито един орган, който да се яви в помощ на тази голема техни задача.“

Прочее, радостта ми е неописуема от тази хубава идея на братството „Бел Кръст“.

ПРОДЪЛЖАВА СЕ ПОДПИСКАТА НА СП. „ХРИСТИЯНКА“.

Редакцията на сп. ХРИСТИЯНКА има за задача да поднася всеки месец на християнското семейство най-отлични, увлекателни и разнообразни четиво. ХРИСТИЯНКА дава подплата материален, заедно с всички илюстрации, вжато си на верата и църковната култура. Ще бъдат възстановени християнското хумор (живопис, илюзии, билбордове и др.), популярни прози на скандинавски филозофски учения, на новото на християнството в германията, религиозно-нравствени и догматически материали, вести и бележи от живота на Християнската Църква у нас и в чужбина, догматически вести, издръжани в духовни дела, религиозни мисли, бележи на деца и др.

Всичко ще се издава в обикновена форма, за да бъде достъпно на по-малкия кръг читатели.

Годишен абонамент (за 10 книжки) 40 лв. в предплата. Абонаментът може да се плати и на два пъти.

Който заплаща в абонати предплатени, получава даром едно тенеие.

Всяки, който получава сп. „Християнка“, постарайте се да запишете нов абонати.

МАЙКИ.

Разпространявайте между своите познати сабете любимо домашно сп. „Християнка“.

Свиденици и сестри ревнителни на „Белия Кръст“, запишвайте абонати за списанието „Християнка“.

Цена 8 лева.

ИЗДАВА „БЕЛИЯ КРЪСТ“ НА БЖДГ ПРАВОСЛ. ЦЪРКВА
УРЕЖДА РЕДАКЦИОНЕН КОМИТЕТ

ВСЛЮЧНИ МАТЕРИАЛИ СЕ ИСПРАЩАТ ДО РЕДАКЦИЯТА
НА СЛ. „ХРИСТИЯНА“ — СФЪЛК, БВ. СЪНОБ.

Печатница „Добруджа“ — „Ул. Раковска“ № 123. — София